

ՐԱԽՆՈՒՄԱ

RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Vol. XI, No. 19, September 14, 1929

Հիլտ 11, Նո. 19, Սեպտեմբեր 14, 1929

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՆԻԶԻՐՈՒՆ ՓՐՈԹԵՍՏԱՆԹԸՄ

Պու արատա իրմէնի մաթպուաթընտա Փրօթէսթանթըզ հազգընտա զայր ի միւսախո էֆրեար պէյան էտէնլէր օ զատար չօղալտը քի «Փրօթէսթանթըմ» տէմէյէ ութանաճաղըմ կէլլօր: Փրօթէսթանթըզ՝ Առաքելական, ընդհա նուր, մի, սուրբ եկեղեցիտէն տիշարտա իմիշ: Փրօթէսթանթըլար հէփ մէնֆաաթ ը շախսիյէ իչիւն Փրօթէսթանթ օլմուշար, Փրօթէսթանթլար ազգային հիսսիյաթտան մահրում օլուրլար իմիշ, հաթթա Ֆրիատէլֆիատա նէշր օլունան պիր կազէթատա մուհարրին պիրի 70-80 սէնէ էվվէլ թիւրքիատա սօգաղարտա գուլլանըլան պիր թապիրլէ օնլարը «փօրօտ», «Փօրօտ Միլլէթի» թէսմիյէ էտիյօր: Տիկէր պիր կազէթատա պիրի եաղըյօր, «Դաշնակցական օլմայան վէ Հայոց եկեղեցիյէ ախտ օլմայան Հայ տէյիլ տիր:»

Իմտի պէն «Հայ Աւետարանական» եախօտ Հայ Բողոքական քիլիսէյէ ախտ օլտըղըմ հալտա պիրթթապի պէն քէնտի քէնտիմէ սիւալ էթմէյէ մէճպուր օլույօրըմ, «Պէն նիչիւն Փրօթէսթանթըմ»:

Պու սիւալա իլք խաթրըմ կէլլէն ճէվապ չու օլուր քի, փէտէրիմ վէ վալթաթմ Փրօթէսթանթ օլտըղարը իչիւն պէն տէ Փրօթէսթանթլըզտա պէօյիլմիլշ իմ վէ Փրօթէսթանթ օլմուշըմ:

Լաքին պու ճէվապ քեաֆի տէյիլ տիր: Պիր ատէմ վալիտէյնիտէն էօյրէնտիյի տինի թէֆթիշ էթմէյէրէք քէօր քէօրիւնէ անտէ տէվաժ

էտէ պիլլիւր, եախօտ օլ տինէ ինանմազ իսէ տէ, պաղը միւթալէալարտան նաշի անը թէրք էթմէք իսթէմէզ: Լաքին պէն վալիտէյնիտէն էօյրէնտիյիմ տինի տիգզաթլէ թէֆթիշ էթմիշ օլարազ, անա պէն տախի ճիտտէն ինանըյօրըմ, վէ իշթէ պու իմանըմ իւզէրինէ պէն պիր Փրօթէսթանթըմ: Պու իմանըմն էսապլարընտան պաղըսը շունլար տըր:

1. Փրօթէսթանթըզ Քրիստիան տինինի պիր շիւպէսի օլտըղը հալտա Քրիստիանլըղըն մագուլ պիր տին օլտըղըն պիլտիյիմ իչիւն Փրօթէսթանթըզա տա ինանըրըմ: Էկէր Քրիստիանլըզ պաթըլ պիր իթիգաաթ օլտըղընա էմին օլտամ խի, Փրօթէսթանթըզը քէնտիմ իչիւն պիր մէսէլէ եախմազ իտիմ: Տին ի Իսլամըն մագուլ պիր տին օլտըղընա ինանմատըղըմ սէպէպտէն Իսլամիյէթին Սիւննի մի եօգսա Շիի Փըրզասընա մր ախտ օլայըմ տէյու հիշ պիւալ էթմէմ:

2. Փրօթէսթանթըզ Քրիստիանլըղըն րուհանիյէթիցի թէէքիտ էթտիյի իչիւն անը տիկէր Փըրզալարա թէրճիհ էտէր իմ: Քրիստիանլըղըն պիր րուհանի ճիհէթի վար, պիր տէ անը իգհար էթտիյի ափալօլ, եանի խորհրդանշանը վար տըր: Մէթէլա, օ թալիմ էտէր քի ատէմ րուհան տօղուպ եէնի ատէմ օլմազ կէրէք տիր: Վաֆթիգ պուլըն իչիւն պիր սիմալօլ (Խորհրդանշան) տըր: Պաղը քիլիսէլէր պու սիմալա էհէմմիյէթ վէրիլէր, Փրօթէսթանթըզաալ րուհան տօղմազլըղը թէէքիտ էտէր: Քըրիստոսըն էօլիմիւ, Անըն պիգիմ խէլասըմը իչիւն իճրա էյլէտիյի քէֆարէթին էն եիւքսէք զրսմը տըր, վէ օլ քէֆարէթ սալէսինտէ պիլզ

Քրիստոս իլէ միւլազաթ էտէր իղ: Պունըն սիմ-
պօլը Հաղորդութիւն վէ անտէ գուլլանըլան էք-
մէք վէ չարապ տըր: Պազը քիլիսէլէր պու սիմ-
պօլա օ տէրէճէ էհէմմիյէթ վէրիւլէր քի օլ էք-
մէք վէ չարապ Հաղիգաթէն Քրիստոսըն ճէսէ-
տիննէ վէ գանընա թահվիլ օլուր տէյու ինանա-
րազ օլ սիմպօլա Քրիստոսա հիւրմէթ էտէր կի-
պի հիւրմէթ էտէրլէր, Փրօթէսթանթլըզ պու
սիմպօլըն իմա էթտիյի բուհանի Քրիստոսլա
միւլազաթը թէէյիտ էտէր: Սաիր բուհանի խըտ
մէթլէրտէ տէ պէօյլէ տիր: Իմտի պէն սիմպօլ-
լարըն գըյմէթ վէ էհէմմիյէթինի թագտիր էթ-
մէքլէ պէրապէր, Քրիստիանլըզըն բուհանիյէ-
թինի տահա զիյատէ թէրճիհ էթտիյիմ իչիւն
փրօթէսթանթ ըմ:

3. Փրօթէսթանթլըզ Քրիստիան հայաթըն-
տա փէրտիմ հուրիյէթիմի թէէմին էթտիյի ի-
չիւն պէն փրօթէսթանթ ըմ: Քրիստիանլըզ հէր
ատէմի տօղրուտան Ալլահ իլէ միւլազաթա տա
վէթ էտէր: Պիր ֆէրտէ ինճիլին միւլտէսի եա-
նի Քրիստոստա օլան ճապա խէլաս թագտիմ
օլունունճա, անըն պու միւլտէյէ իման էտիպ,
անը գապուլ էթմէսի իլէ օ քիմսէ խէլաս պու-
լուր: Պունտա հէր ատէմ հուրը տըր: Պունըն
իչիւն նէ քիլիսա թէլէթլաթը, նէ բուհանի միւլ-
թազ պաշտօնեալար լազըմ տըր: Քիլիսէ խըտ-
մէթլէրինն վէ քիլիսէ խատէմէլէրինն իչի
վար. լաքին խէլաս իչինտէ ֆէրտ Ալլահըն նա-
զարընտա հուրը տուրուր: Փրօթէսթանթլըզ
պու հուրիյէթի թէէթիտ էտէր: Լուտէր
Ուըրմզ մէճլիսի էօնիւնտէ տուրուր իքէն, գար-
տինալարըն, Քիլիսէնն, հաթթա Փափանըն
սէլահիյէթի իլէ քէնտինէ էմր էտիլտի քի եադ-
տըզը վէ սէօյլէտիյի շէյլէրի կէրի ալսըն: Ս
իսէ Քրիստիանլըզըն վէրտիյի պու շախսի հուր-
րիյէթի թուլթարազ, անլէրին էվվէլա պու
սէօզլէրին եանըլ օլտըզըն իսպաթ էթմէլէրի-
նի թալէպ էյլէտի: էօյլէ Քիլիսէ գաւանան-
քընա սօրուպ սիւալ էթմէլէրէք գօյուն սիւրիւ-
սիւ կիպի իթաաթ էթմէլէրիյի փրօթէսթանթլըզ
ճաիզ սայմազ: Վազաա ֆէրտին հուրիյէթի
նազիք պիր մէսէլէ տիր, գօլայճա սուի իսթի-
մայ էտիլէպիլիր, լաքին այնի վազթտա տա
զայէթ գըյմէթլի տիր: Փրօթէսթանթլըզ անը
միւտաֆաայա չալըլըր: Փրօթէսթանթլըզ քի-
լիսէ թէլէթլաթընըն լուզումընը, քիլիսէ խըտ-
մէթլէրինն էհէմմիյէթինի, քիլիսէ միւրչիտ-
լէրինն վազիֆէսինի թանըր վէ թագտիր է-
տէր. լաքին պունըլարըն հիչ պիրիսինն՝ միւ-

մին իլէ Ալլահըն արասընտաքի ալազատա ֆէր-
տին հուրիյէթինէ թէարրիւզ էթմէսինէ միւ-
սաատէ էթմէլ:

Փրօթէսթանթլըզըն ֆէրտի հուրիյէթի
վէրտիյի պու էհէմմիյէթի կէրէք ֆէրտին հա-
յաթընտա կէրէքսէ պէշէրիյէթին թէրազըլըն
տա, կէրէք տինի հայաթտա կէրէքսէ իւնսի վէ
սիյասի հայաթտա օ գատար գըյմէթլի տիր քի,
Փրօթէսթանթ օլմազըլըզ պիր պէօյիւք իմթի-
յազ ատտ էտէրիմ:

4. Փրօթէսթանթլըզըն Քրիստիան ալէմին-
տէ իիւրազ էքսիյի եիւսէէ մէվգի փրօթէս-
թանթլըզըն պու մէպտէլէրինն գուվվէթինի
պիլֆիլի իսպաթ էթմէլէ ֓րօթէսթանթլըզըն
ֆազիլէթինէ պէնի իզնա էյլէմիչ տիր: Ինկիլ-
թէրրա, Ալամանիա, Ձուլչէրա, Ֆիլէմէնկ,
էվվէլ Գաթօլիք իտիլէր, սօնրա փրօթէսթանթ
օլտուլար: Ամէրիգա պիր ֓րօթէսթանթ մէմ-
լէքէթտիր: Պու մէմլէքէթլէրին գաւմլարը
֓րօթէսթանթլըզըն բուհանիյէթ վէ ֆէրտի
հուրիյէթ մէպտէլէրինն գապուլ էթմէլէ նէ
գատար թէրազըլ էթտիլէրինի թարիս պիզէ
կէօսթէրիյօր: Օնլարըն ֓րօթէսթանթլըզը քէն
տի միլլի հիսսիյաթլարընա պիր զիյան վէրմէ-
յօր, օնլարը իանէ ալան միսկին պիր գաւմ
տէյիլ, իլլա պաշալարա իանէ էտէն ալիճէ-
նապ միլլէթլէր հալինէ կէթիւրմիչ տիր:

Ճազաթ պէն ֓րօթէսթանթլըզը պէօյլէ մա
գուլ պուլտուլում իչիւն տիկէր քիլիսէլէրի
յայր ի մագուլ տէյու հիւքմ էթմէք իսթմէմ:
Անլէր տէ Քրիստիանլըզըն պաշաա ճիհէթինի
թէէթիտ էտիյօրլար: Հէր պիրիսինն կէօրէ-
ճէք Ֆաիտէլի իչի վար տըր: Պիրի պիրլէրիմի-
զի թահգիր էթմէլէրէք հէր քէս քէնտի տաի-
րէսինտէ սատըզ քէտիլիտա մագամընտա քէն-
տի վազիֆէսինի իֆա էթմէքտէ պուլունսուն:
3. Գ. Գ.

ՊԱՆԵՍՏԻՆ ՄԷՍԷԼԵՍԻ

Պու կիւն Պաղեստինտէ Արապլար իլէ եէ-
հուտիյէրին արասընտա գուհուր էտէն միւնա-
ղաա պիւլիւն ալէմին նազար ր տիզգաթընը
ճէլպ էթմէքտէ տիր: 1910տա Պաղէլտէ Զայօ-
նիսթլէրին պիր իճթիմաընտա հազըր պուլուն-
տում: Օլ վաղթ անլէրին պէլլի ազալարընտան
պիրի իլէ օլան միւսահէպէմիզտէ, օ պիզէ պա-
զը ֆօթօկրաֆլար կէօսթէրէրէք տէտի քի,
«Պիզ պու կիւն Պաղեստինտէ ուճուզ ֆիյաթլա

Արապլարտան արսալար սաթուն ալարազ օն-
լարը իմար էտիօրը: Օրալարա կիւղէլ պինա-
լար ինչա էտիպ՝ էյի չիֆթլիքէր մէյտանա կէ-
թրիօրը, Արապլար տա ֆադիր օլտըղընտան
ճիւղի իւճրէթ իլէ անլէրի պիղէ խըտմէթ էթ-
տրիօրը: Պէօյլէ տէվամ էտիպ էնճամ պիւ-
թիւն մէմլէքէթէ սահիպ օլաճաղըզ:» Վէ հարս
տան սօնրա Պաղեստինտէ Եհնուտիլէր իշիւն
պիր օճազ, պիր հօմ եսիմաղա ինկիլթէրա
ալանէն սէօզ վէրինճէ Չաօնիսթ Եհնուտիլէր
պու խիւլեստա էփէյի գուզվէթլէնտիլէր: Օ-
րայա պիր չօզ էհալի կէօթիւրիւպ, պիր չօզ
մէքթէլէրտէ ելրլէշտիրտիլէր, օրայա պէօ-
յիւք սէրմայէ տէօքտիլէր, տարէլֆիւնուն
եափուլար, պէօյիւք իշլէր պաշլատըլար: 1927
նոյ. 2տէ Լօրտ Պալֆուր ալանէն չէօյլէ պիր
իֆատէտէ պուլունմուշ իտի, «Ինկիլիզ հիւ-
քիւմէթի Պաղեստինտէ Եհնուտիլէր իշիւն միլլի
պիր օճազ թէէսիս էտիլմէսինի հիւսն ի սու-
րէթլէ թէլազըզ էտէր վէ պու մազսէտին իճրա
յա գօնուլմասը իշիւն հէր պիր սուհուլէթի վէր
մէյէ չալըչաճազ տըր:»

Լաքին Արապլար պու չէյլէրտէն մէմնուն
գալմատըլար: Օլ մէմլէքէթտէ քէնտիլէր էք-
սէրիյէթ թէլքիլ էթտիքլէրի հալտա նիշլւն օ-
րասը տիչարտան կէօշիւպ կէլէն ազալլիյէթին
Հօմը օլտուն վէ քէնտիլէր միւսաֆիր եախօտ
թապի օլան պիր էհալի օլտուն: Արապլար էն-
վա ը թարիզլէրլէ պու խօշնուտսուղլուզլարը-
նը կէօսթէրմէքտէ օլտուլար: Եհնուտիլէր իտէ
Պաղեստինտէ մանտէթինի ինկիլթէրանըն տէր
իւհտէ էթտիյինէ վէ ըհսմի վատլար վէ իւմիտ-
լէր վէրմիլ օլմասընա պազարազ փէք նիքպի-
նանէ քէնտի իշլէրինէ տէվամ էտիօրըլար իտի:

Պու էսնատա Արապլար կիլլիճէ քէնտի
թէրթիպլէրինի եափմագտա վէ պիր ումուճի
հիւճիւմ իշիւն հաղըրլանմագտա պուլունմուշ-
լալ տըր: Էնճամ պու քէրրէ Եհնուտիլէր Սօղօ-
մօնըն հէյքէլինին տիվարը էօնիւնտէ պիրիքիպ
աղլամագ մէրասիմինի իճրա էտէճէքլէրի սը-
րատա գըլամէթ գօփար վէ ումուճի պիր հիւ-
ճուճ վէ գըթալ պաշլար:

Պու տիվար Սօղօմօնուն գատիւմ հէյքէլին-
տէն պազի գալմըշ պիր տիվար օլտըղը կիպի
փիւսլիմանլարըն տա մարուֆ Օմար ճամիսի-
նին պիր գրոմը օլարագ, հէր իքի տինին թապի-
լէրինճէ տէ մուզատտէս պիր մահալ սալըլը-
թը: Պու տիվար միւնասէպէթիլլէ գուհուր է-
տէն իղթիշաշ պիւթիւն Պաղեստինտէ սիրաէթ է-

տիպ՝ հաթթա Սիւրիա վէ Արապլարտան Արապ-
լարը արասընտա տա հէյէճան հուսուլա կէթիւր
միշ տիր:

Պիթթապի ինկիլթէրա Պաղեստինտէ ա-
սայիշի իատէ էթմէյէ պիւթիւն գուզվէթի իլէ
չալըշըթ, լաքին պիր թարաֆտան Պաղեստին
Արապլարընըն թահրիք օլունմուշ հալը, տիկէր
թարաֆտան Պաղեստին ճիվարընտա պուլունան
Արապ էօրպանլարըն արասընտա կէօրիւլէն հէ-
յէճան վէ Հինտ Միւսլիմանլարընըն հիսսիյաթը
Ինկիլթէրանըն իշիւն փէք միւշքիլ պիր մէվ-
գիէ տիւշիւրմիւշ տիր: Էլպէթ Ինկիլթէրա
պունըն իշիւնտէն չըգաճազ տըր: Լաքին պու
միւնասէպէթլէ շու մէսէլէնին պիղիւմ նաղար ը
տիղգաթըմըղ ճէլպ էթմէմէսի միւմքին տէյիլ
տիր: Քիւրրէ ի հալասը պու նէվ ֆուրթունա-
լար իհթիւմալը իլէ աօլու օլան պիր մէմլէքէթ-
տէ էրմէնիլէրին միւսթաղպէլի նէ՞ օլաճազ
տիր: Երինէ թալանլար վէ գըթալլար մէնզարէ-
սի, Երինէ տինլէր իիթիլաֆը.— Էրմէնի պուն-
լարտան պըզմըշ տըր: Քեաշքի ճիւմլէսի տէ
պունլարտան արի վէ աղատ օլան պիր մէմլէ-
քէթէ հիճրէթ էտէպիլսէլէր: Պու՞ պիղ էր-
մէնիլէրին ճիտտէն տիւշիւնէճէյի պիր մէսէլէ
տիր: Էրմէնիլէր էնճամ Սիւրիատա վէ Պաղես-
տինտէ՞ մի իսքեան էտիլսին, Եօգսա ճէնուպի
Ամէրիգա կիպի պիր Քրիսթիան մէմլէքէթէ՞ մի
կէօշիւնլէր:

Ք. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՄԻԻԹԷՇԷՔՔԻՐ ՐՈՒՀ

Պիրի՝ պիր խըտմէթ իշիւն սէնի իւճրէթ ի-
լէ թուլթար: Սէն օլ իշի կէօրիւրսիւն, ատէմ տէ
սէնին իւճրէթինի վէրիւր վէ ալըլըրսընըզ: Օլ
ատէմ քէնտինին իշիւն կէօրէն պիր ատէմ պուլ
տուղու իշիւն սէվինիւր, սէն տէ խըտմէթինին
պիտէլինի ալտըղըն իշիւն սէվինիւր սին: Լաքին
սէն պիր քիմսէյէ մուհապպէթինտէն նաշի պի-
լա իւճրէթ պիր խըտմէթ կէօրիւրսէն, օ տա
պու մուհապպէթ իպրաղընա մուզապիլ մու-
հապպէթինի թէլէքթիւրիւ իլէ կէօսթէրիւր: Պի-
րինիլ մուհապպէթ վէրիւր մուհապպէթ ալըր-
սընըջ, օլ պիրինիլ մուհապպէթ ալըր վէ մու-
հապպէթ վէրիւրսինիլ: Պէօյլէճէ իքի թարաֆ-
տա մէմնուն գալըր: Հէր իքի թարաֆ տա պէ-
րէքէթլէնիւր: Խըտմէթ էտէն տիկէրինին գալ-

պիւնտէ մուհապպէթ հասըլ էտէր, խըտմէթ գապուլ էտէն տէ տիկէրինէ մուհապպէթ վէրեր, վէ իքիսի տօսթ օլուրլար:

Պազըլարըն դաննընճա իւճըթսիզ խըտմէթ օլմադ: Հէր խըտմէթին արգասընտա պիր էմէլ, պիր մէնֆաաթ օլմալը տըր: Պէօլլէլէր քէնտիլէր պաշգալարա խըտմէթ էտէրլէրսէ անտէն շախսլարընա պիր մէնֆաաթ մէմուլ էտէրլէր, վէ պաշգալարըն քէնտիլէրէ իֆա էթտիյի հէր պիր խըտմէթտէն պիր մէնֆաաթ գաղանճազլարընը մէմուլ էտէրլէր: Պու նէվ խըտմէթլէր իշիւն նէ թէշէքքիւր էտիլիւր նէ թէշէքքիւր մէմուլ էտիլիւր: Խըտմէթլէր ալըշ վէրիշ տիր:

Լաքին հագիգաթ ը հալ շու տըր քի հաթաթա իւճըթսիզ, էմէլսիզ, մէնֆաաթ ը շախսիյէ հիսապա ալընմայան խըտմէթլէր տէ վար տըր: Պուշլար մուհապպէթտէն նէշէթ էյլէյէն խըտմէթլէր տիր: Պիր վալիտէնին քէնտի էվլատընա վէ պիր էվլատըն քէնտի վալիտէսինէ օլան խըտմէթի, հագիգի տօսթլարըն պիրի պիրինէ օլան խըտմէթի, խայրիսազ պիր գաթըն միւհթաճիյէ օլան խըտմէթի, տիկէրլէրին թալիմ ու թէրպիյէսի, եախօտ էյի օլմասը իշիւն չալըշանլարըն խըտմէթի մուհապպէթտէն սէվզ օլուրնան խըտմէթլէր տիր: Պու նէվ խըտմէթլէր գալպլէրտէ թէշէքքիւր հիսսի ույանտըրըր: Անլէրին իւճըթի մուհապպէթ իղհարը տըր:

Պէօլլէ պիր խըտմէթ կէօնէնիպ տէ թէշէքքիւր էթմէյէն առէմ, մուհապպէթ պիրմէյէն, մուհապպէթի թագտիր էտէմէյէն, խօտպիւնիք տէն եիւքսէք պիր հայաթ մէպտէսի թանըմայան պիր քիմսէ տիր: Թէշէքքիւրսիւզ եաշայան քիմսէ, քէնտիսի էտնա օլտըդտան մատա հէր մուհապպէթ խըտմէթի կէօրտիւքճէ քէնտիսի տահա գիյատէ էտնալաշըր:

Պազը էվտէ նաղլը էվլատլար պուլուրնուր. հէր քէս քէնտիսի մէմնուր գըլմաղա չալըշըր. քէնտիսի տէ պուրը պիր հագգըր տէյու կէօղէտիր. վէ քէնտիսի հիւրմէթ վէ խըտմէթ էտիրտիքճէ քէնտի քէնտիսիսի փէք էհէմիյէթլի պիր շախս տէյու թանըր վէ պաշգալարտան կէօրտիւլիւ իքրամլարը ալըր ամմա անլէր իշիւն մէմնուրիյէթ վէ մուհապպէթ կէօսթէրմէզ: Վէ կիտէրէք օլ նաղլը օղլան օլ էվլին պիր պէլաաը, պիր պաշ աղըրըր օղլար: Իքրամ ալտըրճա քէնտիսի տէ քիւշիւլիւր. էտնալաշըր:

Միւթէշէքքիւր բուհ հէմ վէրէնէ հէմ ալանա պիւր պէրէքթ տիր: Նանքէօր հայաթ էթ-

րաֆընտաքի մանէվի հիւսն ու ահէնկի գուրուտուսլ սօլտուրան պիր գուվլէթ տիր:

Այնի շէյ-պիղիմ Ալլահ իլէ օլան ալագամըզ իշիւն տէ սահիհ տիր: Ատէմէր հէր կիւն կէօնէնտիքլէրի ճիսմանի պէրէքթլէրի քէնտիլէրին հագգըր կիպի ալտըրճա անլէր իշիւն շիւքրան հիսսի տույմազլար, վէ թէշէքքիւրսիւզ էօմը կէշիւրիլէր: Մանէվի հայաթլարը իշիւն տէ հիշ պիր մէնպաա միւնէթտարլըզ հիսս էթմէտիքլէրի իշիւն շիւքր էտէճէք պիր գաթ, անլէրի քէնտիլէրէ իսսան էտէն մուհապպէթլի պիր ըէֆիք կէօրմէզլէր, վէ շիւքրսիւզ եաշարլար: Պու հալ իսէ քէնտիլէրի նանքէօր վէ էտնա պիր հալա տիւշիւրիւր:

Հագիգաթ ը հալտա իսէ, հէր կիւնքի էօմրիւմիւզտէ պիղի մէսուտ գըլան ճիսմանի գուվլէթլէր, ազլի հայաթ, ախլագի գապիլիյէթլէր հէփ ռահիմ պիր Փէտէրին կիւզէլ թէրթիպաթը նէթիճէսի տիր: Իմտի շիւքր էտինիզ: Ատէմէր արասընտա մուհապպէթտէն սէվզ օլուրնան իւճըթսիւզ վէ խօտպին էմէլսիզ խըտմէթլէր օլտուրը կիպի, թապիաթըն վէ պիւթիւն վարլըզմըրըն մէնպար օլան ջաթ հէփ պու թէրթիպաթը մուհապպէթիտէն վէ պիղիմ խայրըմըզ իշիւն թէտարիք էթմիշ օլուպ, պիղտէն մէմուր շու տըր քի անլէրի մուհապպէթ էսէրի սայըպ մուհապպէթլէ տէ գապուլ էտէլիմ. վէ թէշէքքիւրաթըմըզ պէյան էտէրէք, մուհապպէթ միւպատէլէսինէ թալիմ էտիլէլիմ:

Յ. Գ. Գ.

«Պուշլարըն ճիւմլէսի իւզէրինէ տախի քէմալըն իրթիպաթը օլան մուհապպէթի կիլինիզ: Վէ Ալլահն սէլամէթի գալպլէրինիգտէ հիւքիւմէթ սիւրսիւն. չիւքքի օնա տախի եէք վիւճիւտտէ տապէթ օլուրնուր: Վէ միւթէշէքքիւր օլուրնուր: Քիրիստոսըն քէլամը սիղտէ դանիլիք իւզրէ հէր հիւքմէթլէ սաքին օլսըն: Վէ պիրիպիրինիպ թալիմ վէ նասիւհաթ էտիպ մէգմուր վէ իլահի վէ բուհանի ալնիյէլէրլէ Ալլահա գալպլէրինիգտէ լուճֆլէ թէզաննի էյլէյիլիւր: Վէ կէրէք գալլէն կէրէք ֆիլիւն հէր նէ կափար իսէնիզ ճիւմլէսիսի Րապպ Յիսուսըն իսմիլլէ վէ անըն վասըթասըլլա փէտէր Ալլահա թէշէքքիւր էտէրէք եափընըզ:»

Կող. 3. 14-17

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՇԵՔԵՐ ԽԱՍԹԱԼԸՂԸ

Պազը տօսթլար շէքէր խասթալըղը հագ-
դրնտա մալիւմաթ եազմադըղըմըղը թալէպ է-
տիյօրլար: Թըպպա եա ախէր ֆէննէ ախտ մէ-
սէլէլէրի էհալի լիսանընտա սէօյլէմէք էփէյի
կիւճ պիր քէյֆիյէթ իսէ տէ միւմքին օլտուղու
գատար անլաթմադա չալըշաճաղըղ:

Վիճուտ պիր քիմիախանէ տիր: Գիմիախա-
նէլէրտէ կէօնա կէօն մատտէլէրտէն եէնի թէր-
քիպլէր եափըլտըղը կիպի վիճուտտա թաամ
հալինէ ալընան մատտէլէր տէ քիմիալի ամէ-
լիյաթտան կէչիպ՝ եէնի թէրքիպլէր եափըլըր:
Գիմիալի թէպտիլաթ գարըշտըրմագ եա շէք
տէյիշտիրմէք տէյիլ տիր: Մէսէլա պիր փար-
չա պազըր վէ քէզապ սույու գարըշտըրըր իսէն
կէօք թաշ չըգար քի նէ պազըրա նէ քէզապա
պէնդէմէզ եէնի պիր մատտէ տիր: Գէզա իքի
հայտրօճին վէ պիր օգսիճին զաղլարը թէրքիպէ
կիրէրսէ սու օլուր, քիւլլիյէն եէնի մատտէ
տիր:

Վիճուտա թաամ հալինտէ ալտըղըմըղ էթ,
էքմէք, սէպլէ, մէյվէ, շէքէր, նիշասթէ քի-
միալի թէպտիլաթտան կէչէր վէ ազալէթ, քէ-
միք, թըրնագ, սաչ, պէյն, կէօզ վէ գուլագ օ-
լուր: Պունլար քիւլլիյէն եէնի մատտէլէր տիր:
Աթ եա սըղըր սատէճէ օթտան պու մատտէլէրի
եափար: Սատէ սիւտ պիլէ քէմիք օլուր, վի-
ճուտ քիմիախանէսինտէ:

Պէօյլէճէ եէտիյիմիզ շէքէր վէ նիշասթէ
գապիլինտէն մատտէլէր իշէրիտէ թէպտիլաթ-
տան կէչիպ պաշըճա վիճուտըն հէրարէթինի սագ
լամաղա խըզմէթ էտէրլէր: Պու քիմիալի իշի
կէօրէնլէր միտէ, գարա ճիյէր, ագ ճիյէր, պա-
ղըրսագլար, պէօյրէքլէր վէ պունլարըն հասըլ
էթտիյի պիր թագըմ մայալար թէրքիպլէր տիր:

Միտէտէն սօնրա վէ պաղըրսագըն իլք գըս-
մը իւզէրինտէ փանգրէաւ տէնիլէն պիր ալէթ
վար քի գօյունլարտա ուլգուլուգ թապիր օլու-
նուր, քի շէքէրի վէ նիշասթէյի քիմիաճա թահ-
վիլ էտիպ՝ գանտա հէրարէթ վէրէճէք հալա
կէթիրէն պու փանգրէաստա հասըլ օլան պիր
մայա տըր: Իսմինէ ինսիւլին թէպմիյէ էտէր-
լէր: Ինսիւլին մայասը փանգրէաստա Լանկէր-
հան սէլլէրի տէնիլէն նօթթալարտա հասըլ օ-
լուպ՝ պաղըրսագըն իլք պաշլանկըճընտա եէմէ-
յին իշինէ գարըշպ շէքէրի նիշասթէյի թէպտիլ

էտիյօր վէ օ հալտէ գանա գարըշպ եանըյօր:
Պու ինսիւլին պիր եօլ իլէ հասըլ օլմազսա շէ-
քէր օլտուղու կիպի գանա գարըշպօր վէ իտ-
րար իշինտէ շէքէր հալինտէ կէօրիւլիւյօր: Հայ
վանաթտա թէճըրիւպէ իշիւն փանգրէասը չը-
գարտըլար եախօտ պաղըրսագա կիտէն եօլու-
նու պաղլատըլար վէ շէքէր իլլէթի հասըլ օլ-
տու: Շէքէր օլտուղու հալտէ գանա կէչէր իսէ
մուզիըր տիր վէ նէթիճէսի ֆէնա տըր:

Գանատալը Տօգթ. Պէնթինկ 1922տէ դօ-
յունլարըն վէ տօմուղլարըն, փանգրէասընտան
պու ինսիւլինի ալըրպ չըգարտը: Շէօյլէ քի
պիր քիմսէնին փանգրէասը խասթա օլմուշ ին-
սիւլին հասըլ էթմէյօր իսէ թապիի շէքէր իլ-
լէթինէ միւլթէլա օլմուշ տէմէք տիր: Իմտի
վիճուտըն կէօրէճէյի իշի տօգթօրլար կէօրիւպ
իյնէ իլէ պու ինսիւլինի գանա վէրտիլէրին-
տէ շէքէր նապէտիտ օլույօր, լաքին տէօքմէ սու
իլէ տէյիրմէն տէօնմէզ գալլինճէ՝ ինճէքըն
քէսիլտիլինտէ եինէ շէքէր կէօրիւլիւյօր:

Շէքէր իլլէթինին ասըլ սէպէպի փանգրէա-
սըն պիր եօլ իլէ իլլէթլէնիպ ինսիւլին հասըլ էթ
մէմէսի տիր: Լաքին չիշմանլըզ չօգ շէքէր վէ
խամուր իշի եէմէք, հարաքէթսիլլիք, վէրէմ,
ֆիրէնկի, ֆիքր եօրղունյուղու կիպի խասթա-
լըզլար տախի սէպէպ վէրիյօր: Չօգ թաամ վէ
թաթլը եէնտիյինտէ թապիի վիճուտըն հասըլ
էթտիյի ինսիւլին օնլարը թէպտիլէ քեաֆի կէլ
մէյօր վէ մուզիըր մատտէլէր գանա կէչիյօր:

Շէքէր իլլէթի չօգ տէֆա օ գատար աղըր
վէ պէլլիսիզ պաշլար քի միւլթէլա օլանլար
ֆարգընտա օլմազլար, ալամէթլէրի աթիտէքի-
լէր տիր: Չօգ իտրար էթմէք, չօգ սու իշմէք,
աղըզ, տուտագ վէ տէրինին գուրուճասը, վի-
ճուտըն գաիֆլէնմէսի, գաշընթըլար, պաշ աղ
ըսը, եօրղունյուղ վէ պիր աղըրլըզ տըր: Պուն
լար իլք վէ խաֆիֆ ալամէթլէր տիրլէր քի իլ-
լէթ տէվամ էթտիքճէ միտէ աղըրսը, գուսմագ,
պաշ տէօնմէսի վէ պայղընլըզ տախի պաշլար:

Շէքէր իլլէթինին էն ֆէնա ալամէթլէրի
վիճուտտա գըրմըղը սէրթ չըպանլար չըգմասը
տըր, պազէն կէօղիւն ասապէսինէ թէէսիր է-
տիպ՝ կէօզ կէօրմէզ օլուր, եախօտ գաթարագթ
եանի ազմա խասթալըղը օլույօր: Էն ֆէնա նէ-
թիճէսի չիրի փէնչէ տէնիլէն պէօյիւք պիր չը-
պտն եախօտ ալագտա կանկրէն օլմասը տըր:
Շէքէր իլլէթինէ միւլթէլա օլանլար ալագլարըն
տա էն ուֆագ պիր եարա տա օլսա տիգգաթ էթ-
մէլի տիրլէր: Ձիրա տէրհալ կանկրէն օլմագ

Թէհլիքէսի տախիմա հազըր տըր: Այագ փարմաղընտա պաշլայան կանկրէն պագէն Թէզըյէ հոգարըտան քէսէրէք տուրտուրուլապիլըր, լաքին հէր նէ եափըլսա պիր սէնէ եա 14 ալ սոնրա եինէ հօլմէյէ մահքիւմ տըրլար:

Իտրար մուայէնէ օլունտուգտա 24 սաաթտա եարըմտան իքի կրամ չէքէր պուլունմասը իլլէթէ ալամէթ տիր:

Թէտավիսինէ կէլինտիքտէ մա էթթէսսսիւֆ շիմտիյէ գատար գաթի վէ տօղրուտան պիր չարէ պուլունմամըլ տիր: Շէքէր իլլէթինէ միւպթէլա օլանլար պիր չօգ իլլէթլէրէ աչըդ եէմ տիրլէր: Սաթլըման, գալպ խասթալըղը, վէրէմ կիպի իլլէթլէր չըպան վէ կանկրէն օնլարա հիւճմ էյլէր:

Ինսիւլին ինճէքընլարը եարտըմ էտիյօր վէ չէքէրի էքսիտիյօր, հաթթա պիր վազթ իչիւն նապէտիտ էտիյօր. լաքին գաթի վէ շիֆա վէրիճի տէյիլ տիր: Էն միւլսսիր Թէտավի փէհրիդ տիր, եանի չէքէր վէ նիչասթէյէ աիտ չէյլէր եէմէմէք տիր: Նէյէճէքլէր պաշլըմա սէպղէ, Թէրէ հաղընտա փիշմիլ եէմէքլէր, մէյվէլէր, էթ միւլթէտիլ Թարգտա եէնիլմէլի տիր քի օնտաքի եաղ հէրարէթ եափսըն, սիւտ, եօղուրտ, սիյահ էքմէք կիւնտէ պիր իքի եուճուրթա եէնիլմէլի տիր:

Պաղըրսագլար տախիմա միւլայիմ օլմալը վէ սըգ սըգ պանեօ էտիլմէլի տիր: Պու կիպի եօլլար իլէ վէ ինսիւլին գուլլանըլարագ էօմր ուղատըլապիլըր:

Տաիլիլ իլաճլարտա էն էյիսի Տօգթ. Մաթիյուս Րիչարտըն էքսիփ Թէպլէթլէրի (Էքսիփ Թէպլէթս) կիւնտէ իւչ տէֆա ալընտըգտա չօգ ֆաիտէ էտիյօր:

ՏՕԳԹ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ՀԱՎԱ ԿԵՄԻՍԻ

Ա.

Պիր գաչ հաֆթա էվվէլ՝ Ալմանիանըն մէշհուր հաւա կէմիսի Կրաֆ Զէփիլին Թէքրարէն օգիանոսու մուվաֆֆադիյէթլէ կէչիպ, իքիճի տէֆա օլարագ Ամէրիգայըլ զիյարէթէ կէլտի: Պու եաղ մէվսիմիտէ տախի Թէյյարէ իլէ Ամէրիգատան էվրօփայա ուչանլար օլտու իսէ տէ՝ հաւա կէմիսի իլէ օլան եօլճուլուղուն թիւճահանիյէթի աչիքեար օլտուղու սէպէպտէն ումում էհալինին տիգգաթը շիմտի պու նօգթայա Թէվ-

ճիհ օլունմուչ տըր: Պու միւնասէպէթլէ՝ պիր հաւա կէմիսիին իլք տէֆա Թարիսի վէ սօնրա տա եափըլըլ վէ ուչմասը հաղընտա Րահանիւմանըն գարիյունունա մուլթասարէն աթիտէքի մալիւմաթը վէրմէք արգու էտէրիգ:

1861. Թարիսիտէ Ամէրիգանըն տախիլի մուհարէպէսի պաշլամըլ օլուպ, Թարաֆէյն քէնտի օրտուլարընը տիւշմէնէ գարըլ հաղըլար իքէն՝ Փրօֆ. Լօ իոմինտէ պիր ատէմ հաւա պալօնլարընը ամէլի պիր մագսէտէ գուլլանմագ էֆքեարըլլէ ասքէրի մէմուրիյն իլէ Թէմասա կէլէրէք, միւնթէլսէպ պիր հէյէթ հուղուրունտա իտտիա էյլէտի քի՝ պիր պալօն իսթէնիլէն պիր մէվգիտէ հաւայա չըգարըլպ՝ թիւգկեար ազընթըլարընա գարըլ քէնտի վազիյէթինի սաղլայապիլմէսի իչիւն սաղլամ սիճիմլէր իլէ եէրէ րապթ օլունտուգտան սօնրա, պիր քիմսէ էլինտէ պիր տուրպին իլէ պալօնուն սէփէթինտէն տիւշմէն օրտուսունու Թէմաչա էյլէյիպ ասքէր Թապուրլարընը հանկը ճիհէթ տօղրու հարէքթ Էյլէտիլինի փէք գօլայըլը իլէ կէօրէպիլըր, վէ պէօյլէճէ ալմըլ օլտուղու մալիւմաթը ուֆաճըգ պիր Թէլըրաֆ մաքինասը իլէ աչաղըտաքի ըէֆիգլէրինէ եօլլայապիլըր:

Իլմի հէր հանկը պիր քէչֆիյաթըն պիտայէթինտէ օլտուղու կիպի պու սըրատա տախի չօգ քիմսէլէր Փրօֆ. Լօյա «Սէօյլէտիլլէրին գուլաղա խօշ տօգունույօր, լաքին Թէլիլֆին ամէլի տէյիլ տիր» տէյիպ մէսէլէյի գափաթմագ իսթէտիլէր: Փագաթ պու ատէմ՝ քէնտի Թէլիլֆինին ամէլի օլուպ հիւքիւմէթէ պէօյիլը պիր խըղմէթ իֆա էտէպիլէճէյինէ էմին օլտուղու սէպէպտէն՝ պիլա Թէրէտտիւտ օ վազթըն ըէիսինէ, Լինգընա միւրաճաաթ էյլէտի քի լաղըմ կէլէն մուպէնէթի էլտէ էյլէսին: Րէիս Լինգըն, Փրօֆ. Լօյըն սէօյլէտիլլէրինի տիգգաթ իլէ տինլէտիքտէն սօնրա հարպիյէ տաիլէսինէ էմր եօլլատը քի պիր պալօն հաղըրլասընլար, չէօյլէ քի Փրօֆ. Լօ հաւայա չըգրպ սէօյլէտիլլէրինի ամէլիտէ կէօսթէրսիմ: Պիր գաչ հաֆթա սօնրա, մուայէն պիր կիւնտէ պէօյիլը պիր իղտիհամ հուղուրունտա Փրօֆ. Լօ պու պալօն իլէ եօգարը չըգտը, ըէիս Լինգըն՝ պու ատէմիլ Թէճրիւպէ իչիւն քէնտի պաշլընտաքի չապգասընը չըգարըլ պիր Թարաֆա գօյտու, վէ սօնրա ճէպիլնտէն պիր մէնտիլ ալըպ հաւայա տօղրու սալլատը: Փրօֆ. Լօ իսէ պալօնտան տուրպին իլէ պու հարաքէթլէրի կէօրիւպ Թէլըրաֆ վա-

սըթասըլէ աշաղըյա խապէր վէրտի: Հէր պիր տէտիյի սէօզ հազիդաթտան իպարէթ օլտուղու իշիւն ըէիա Լինդըն գանի օլմուշ օլարադ՝ էմր էյլէտի քի Իթթիհատ Օրտուսու տէրհալ պալօն- լար եափտըրըպ ասքէրի մագսէտէ գուլլանսըն:

Պու վագըթլարտա Ձէփիլին իսմինտէ կէնճ պիր Ալաման զապիթի հիւքիւմէթ վազիֆէսիյ- լէ Վաշինկթընտա պուլունմագտա խտի: Պիր մինասէպէթլէ պու կէնճ արգու պէյան էյլէ- տի քի պիր տէֆա՝ քէնտի տախի պու պալօնլա- րըն պիրիսիյլէ հավայա չըգսըն: Էնճամ արգու- սու մուճիպինճէ պիր կիւն հավայա չըգըպ կէօրտիւ քի պալօնուն օրտույա խըզմէթի փէք չօզ տըր: Պէօյլէճէ Ձէփիլին Ալմանիայա պիր թէսավվուր կէօթիւրմէյէ ֆուրսաթը օլտու քի սօնրա, ուզուն սէնէլէրին ճէհու ու զայրէթի վէ պիր չօզ սէրվէթին սարֆը իլէ հավա կէմի- սինին իճատրնա վէսիլէ օլտու:

Ամէրիգանըն տախիլի մուհարէպէսի խի- թամա կէլիր կէլմէզ, 1870տէ Ֆրանսըզ-Ալա- ման հարպը դուհուր էյլէտի: Ձէփիլին՝ պիր Ա- լաման պին պաշըսը հալինտէ ճէպհէտէ պուլու- նուպ՝ փարիզին մուհասէրէսի էսնասընտա կէօր տիւ քի, Ֆրանսըզլար տախի եէրէ մէրպուլ պալօնլար վասըթասըլէ ֆարգը նօզթալար- տան տիւշմէն օրտուսուսըն ֆաալիյէթինի թէմաշա էյլէյօրլար: Մուհարէպէ խիթամըն- տա Ձէփիլին քէնտի թէսավվուրլարընը տահա էյի պիր չէքլէ գօյուպ, հավա կէմիսինին էսա- սի մէպտէլէրինի մէյտանա կէթիլտի իսէ տէ հիշ պիր քիմսէ էհէմմիյէթ վէրմէտի: Լաքին պու առէմ ֆիքրինի կիճէ կիւնտիւզ իշլալ էյ- լէյէն պու մէսէլէտէն վազ կէշմէյիպ, էնճամ 1891տէ օրտուտան իսթիֆա էյլէտի, վէ քէնտի եալընըզ պաշընա օլարազ խարիճտէն ալմըշ օլ- տուղու ճիւզի մատտի մուսվէնէթ իլէ պիր հա- վա կէմիսի եափմաղա թէշէպալիւս էյլէտի: Պիւ- ճիւմլէ կիւճիւքլէրէ լազմէն՝ քէնտինին իլք եափտըրը հավա կէմիսինի էննիհայէ, մօզուզ սէնէ սօնրա, տիւնեայա թագտիւմ էյլէտի: 1900 Յուլիս 2տէ պու միւհթէշէմ հավա կէմիսի պէօ յիւք պիր իպտիհամ հուզուրոնտա եէրտէն եօ- դարը եիւքսէլէրէք, օ հէվալիտէ պուլունան պիր կէօլին էթրաֆընը մուսվաֆֆադիյէթլէ տօլաշմըզտան սօնրա կէրի պէմինէ ալմէթ էյ- լէտի: Պու մուսվաֆֆադիյէթ նէթիճէսինտէ, Ձէ- փիլին պէօյիւք չէօհրէթ քէսպ էյլէյիւք՝ տէրհալ հարպիյէ տախիսինին տալէթի իւզէրինէ Ալա- ման օրտուսու իշիւն եէնի հավա կէմիլէրի եափ

մաղա պաշլատը: Պիր գաշ սէնէ սօնրա Գալգէր տախի քէնտինի Պէրլինէ չաղըրըպ քէնտինէ Գաուլնթ իւնվանընը վէրտի քի Ալմանճա լիսան- տա կրաֆ տէնիլիր:

Պու վագըթլարտա եափըլան պաղը հավա կէմիլէրի եէրէ տիւշիւպ գաղաղէտէ օլտու ի- սէ տէ՝ Ալաման հիւքիւմէթի ասլա վազ կէշմէ- յիպ Գաուլնթ Ձէփիլինի հէր ճիհէթլէ թէշվիք էյլէտի քի քէնտի թէհարրիյաթընը իլէրի կէօ- թիւրէրէք հավա կէմիսինին ինշաաթընը միւմ- քին ի մէրթէպէ տահա էմին եօլլարտա տէվամ էյլէյէպիլիւն: Պէօյլէճէ Ալմանիա մախֆիտէ պիր չօզ հավա կէմիլէրի եափար իքէն 1914տէ ճիհան մուհարէպէսի դուհուր էյլէտի: Գաուլնթ Ձէփիլինին իսմիլլէ մալիւմ օլան պու հավա կէմիլէրի հարպըն իլք սէնէլէրինտէ Ալմանիա- նըն կէրէք հարպիյէ վէ կէրէք պահրիյէ տախ- ըլէրինին փէք չօզ իշինէ՝ եարտըմ էյլէտի: Խուսուսա Ինկիլիզ էհալիսինի գօրգութմազ ի- չիւն կիճէ վազթընտա Ինկիլթէրանըն ֆարգ- լը չէհրէրինի հավատան թօփա թութարազ է- փէյի խարապիյէթ իճրա էյլէտի իսէ տէ, սօն- րա՝ իւվէզլէր կիպի էթրաֆընտա ֆըրլանան թէյյարէլէրին սըզընթըսընա տայանմատը: Լաքին պաշգա պիր սըրատա իսպաթ օլունտու քի հավա կէմիսի՝ խարապիյէթտէն ֆարգըլը պիր մագսէտէ տախի գուլլանըլապիլիր:

Հարպ էսնասընտա Ալմանիանըն Աֆրիգա- տաքի միւսթէմլէքէլէրի Ինկիլիզ օրտուսու վէ տօնանմար թարաֆընտան մուհասէրէտէ իքէն լազըմ կէլտի քի օրտաքի Ալման օրտուսունա ճէպիսանէ եէթիշտիրիլսին: Հալ ու քէյֆիյէթ- լէր թահթընտա պու մուսվէնէթին իճրասը ան- ճող պիր եօլտա միւմքին խտի, եանի հավա թարիգի իլէ: Պէօյլէճէ՝ պէօյիւք պիր հավա կէմիսի մօզուզ թօնօ ճէպիսանէ վէ 4 թօնօ էճ- գա վէ սաիր մուհիմմաթը ասքէրիյէ իլէ եիւք- լիւ օլարազ Պուլլարիատան պիր կիճէ վագթը եօլա չըգտը: Հավա կէմիսի՝ Պահր ը Սէֆիտ գըլըլարընը կէշէր իքէն Ալմանլար ըլտիյօ վա- սըթասըյէ Ինկիլիզլէրին կիզլի պիր խապէրի- նի ալտըլար քի քէնտիլէրին չարգի միւսթէմլէ- քէլէրի թէսլիւմ օլմուշ: Հավա կէմիսինտէ պու- լունանլար պու վագատան պի խապէք օլարազ քէնտի եօլլարընա սէրիյէն տէվամ էթմէքտէ ի- տիլէր: Տէրհալ ըլտիօ վասըթասըլէ հավա կէմիսինէ խապէք եօլլանըլար քի եօլունու չէ- վիրիպ տիւշմէն էլինէ կէշմէքթիլին կէրի Պուլ զարիայա տէօնսիւն: Խարթում հէվալիսինտէ

իբէն հաւա կէմիսի պու խապէրի ալըպ սալի-
մէն կէրի տէօնտիւ: Տէօրթ կիւն սիւրէն պու
հօլճուլուգ միւստէթինտէ օ՝ 4000 միւսէն զի-
յատէ պիր մէսաֆէ գաթ էյլէտի:

Հաւա կէմիլէրինտէ օ վազըթտան պէրրու
օլան թէրազըլը ճիւմլէմիզ տախի էլան կէօ-
րիւյօրըզ: Ետիւլըլը վէ ուշմասը հազընտա
տախի կէլ տէֆա:

Յ. Յ. ՄԱՐՏՕԵԱՆ

Նիւ Հէյվըն

ԽԱՍԹԱՆԿՏԻ

Մէմուրիյէթիմիզ իզթիզասընտան խասթա
խանէլէրէ չօզ կիրէր չըգարըզ: Եաթազլարըն
հանընտա Յիսուսըն քէլամլարընտան օգույուպ
տուպ էթմէք՝ խասթայա մուճիպ ի թէսէլլի օլ-
տըլը տէրէճէտէ քէնտիմիզէ տախի վասըթա ի
իմարէթ օլմուշ տըր: Լաքին խասթախանէյէ
կիթմէք պիր շէյ, խասթախանէյէ կիր-
մէք պաշգա պիր շէյ իմիշ: Պուսը եէնի ան-
լատըզ: Եազընլարտա ուֆազ պիր ամէլիյաթ
իչիւն իքի կիւն օրատա գալմաղա մէճպուր օլ-
տուզ: Պու քիւլլիւյէն ճէտիտ պիր թէճրիպէ ի
զաթիյէ օլտու: Ազտէմճէ պիւտիյիմիզ պազը
շէյլէրի թաղէ պիր մանատա թանըտըզ, վէ հիշ
պիւմէտիյիմիզ պազը շէյլէր կէօղիւմիւզէ իւլիշ-
տի:

Եօլըլըզ էթմէնին ճինս ճինս ուսուլլարը,
մէսէլա, պաճազլար, գաթըրըն սըրթը, դէնպէ-
րէքլի եա դէնպէրէքսիզ արապա, կէմի, չիմէն-
տիֆէր, օթօմօպիլ, «պըս» — պիզէ մալիւմ ի-
տի: Իքի նօզսան գալմըշ իտի, — հաւա կէմիսի
իլէ թէսքէրէ թախթասը (սքրէշըր): Էլվէլէքի-
նին սըրասը նէ գէման կէլէճէյինի թահմին է-
տէմէզ իսէք տէ, չու գատարը մալիւմ քի կէլ-
տիյթիտէ իրատէթ վէ իրթիյարըմըզ իլէ անը
գուլլանաճաղըզ: Պէնիմ իչիւն պու քէրէ սօն-
րաքինին սըրասը կէլտի, լաքին իրթիյարըմըզ-
ի տէյիլ իտի, իրատէթիմիզէ րաղմէն կէլտի:
Սաղտան սօլտան, էօնտէն արգաան նըրսլար
իլէ մուհաթ օլան պիր թախթայա րաքիպէն օ-
տատան չըգարըլմազ, էլէվէյթըր իլէ գաթտան
գաթա թէրֆի էտիւմէք, էնիհալէ ֆիլան պիր
օտայա նազլ էտիւմէք՝ եէնի պիր թէճրիպէ ի-

տի: Խաթըրըմըզ Յուլհ. 21, 18ի կէթիրտի:

Ամէլիյաթ օտասը նէ օլտըլընը պիւմէզ ի-
տիք: Պու տէֆա կէօրաիւք վէ անլատըզ: Պաշ,
հիւզ վէ էլլէրի գըսմէն էօրթիւլիւ վէ կէօղէ տէ
պիր աղ մախուֆ կէօրիւնէն նըրսլար՝ ճէսէտի
թէսքէրէ թախթասընտան ամէլիյաթ մասասը-
նա եաւաշճա տէվիլիպ ճէրրահըն կէօղիւ վէ է-
լի ալթընա գօյօրլար վէ հիշ գըմըլտանմայա-
սըն տէյու սէնի պայընտըրըյօրլար: (Պիզիմ
տօղթօր օլ անտէ պիր իւհի մադամը ինլէտի,
քի պիզէ չօզ խօշ թէլէսիւր էթտի:) Անտէն սօն-
րա՝ օլան շէյլէրի կէօղիւն կէօրմէզ վէ գուլաղըն
իչիթմէզ: Վէ թէսքէրէ թախթասընտա պիր ի-
քինճի սէյահաճաթըն ազապինտէ՝ քէնտինի պիր
օտատա սըրթըն իւսթիւ եաթմազտա պուլույօր-
սըն:

Ալէն սըրթ իւսթիւ եաթարքէն օտանըն ի-
չինտէ պիր շէյ վար քի անը՝ իսթէսէն իսթէ-
մէսէն, կէօրմէլլի սին: Էն չօզ անա պազար սըն:
Օ՝ թաւան տըր: Խասթանըն էն տէվամի մէշ-
ղուլիյէթի սըրթը իւսթիւնէ եաթարազ թաւա-
նա պազմազ տըր: Վէ թաւանտա նէլէր վար
քի պազմաղը տէյէր: Պիր էօրիւմճէք թէլլի, պիր
ուֆազ ուֆազ շէօփ, սըվատա պիր չաթլազ
խաթթ, տէօրթ քէօշէլէր (քի պուսլարըն հէր պի
րի այրը այրը թէմաշա էտիլլի), ասըլը լամ-
պանըն գօփշասը, մըլիլարը, տիպի, իւսթիւ,
դինճիրի վէ դայրիհա, վէլհասըլ թաւանա միւ-
լասըզ եա եազըն օլան քեաֆֆէ ի նէսնէլէր
կէճէ կիւնտիւզ պուսլարը պիրէր պիրէր վէ
ճիւմէլթէն սալըսըզ տէֆալար մուսլէնէ վէ
միւթալաա էտէպիլիլիսին: Պիզ թաւանըն պու
գատար շայանը տիգգաթ օլտըլընը պիւմէզ ի-
տիք: Պիզիմ եաթտըլըմըզ օտանըն թաւանըն-
տա պիր լամպա վար իտի: Եւշ զինճիրտէն ա-
սըլը տըր: Հէր դինճիրին օն իւշ հալգասը վար,
քի անլէրին եէտիսի պիր ճիհէթ վէ ալթըսը
պաշգա պիր ճիհէթէ տօղրու տըր: Օլ զինճիր-
լէրին հէր պիրինի իքի կիւն իքի կիճէ թէմաշա
էթտիք: Օլ հալգալարը՝ աշաղըտան եօգարը վէ
եօգարըտան աշաղը եիւզ տէֆա սայաթը, վէ
13 րազամըն տօղրու օլտըլընա եէմին էտէպի-
լիլիլ: Թաւանտան սօնրա էն ճալիպ խուսուս
փէնճէրէնին փէրտէսի տիր: Անըն էնի վէ պօ-
յը, բըզլարը, տիքիշլէրի, հալգալարը, խու-
սուսա պատմա չիչէքլէրի, օլ չիչէքլէրին բէնիլի,
շէքլի, տտէտի, թէմաա նօթթալարը, վէ տահա
նէլլէրի սաաթլարճա սէյր էտիլլի:

Տահա ճիւղտի մատուցելէրէ կէջէլիմ: Խաս-
թախանէ տիւնեաննն պիր ուֆագ թասվիրի
տիր: Տիւնեա թասվիրի իլէ զէմինի տէյիլ՝ պէ-
շրի տէմէք իսթէրիդ: Պէշէրիյէթ Ալլահն մու-
ղայագա չէքէն էվլաուր տըր: Ճէսէտ իլլէթէ
Վարուզ օլմագ իւզրէ խալզ օլունմուշ տըր: Հէր
ազաննն քէնտինէ մախսուս մարաղը վէ մուղա-
յագասը վար, քի պունտա պիր թէտպիր ի ի-
լահի օլսա կէրէք: Նա՞սը օլուր տա պագը քիմ-
սէլէր՝ խասթալըգ պիր խիւրեա վէ սանճը պիր
վէհմ վէ թէտավի Ֆիւզիւլի պիր շէյ տիր տէյու
քէնտիլէրինի իղֆաւ էթտիքտէն մատա պունը
տա եէնի պիր տին մագամընտա թալիմ վէ թէլ-
գին էսէպիլիյօրլար վէ հաթթա չօգ միւրիտ-
լէր ճէլպ էտիյօրլար, — պունա ազլ եէթիրէմէ-
յօրըգ: Հագիգաթ ր հալ շու տըր քի իլլէթ վէ ա-
նըն խաթէմէսի օլան էօլիւմ ինքեար գապուլ
էթմէլ պիր սահիւհէք օլտըգտան մատա (քի պու-
րայա գասար իւմ պիզէ րէֆագաթ էտէր), ճէ-
սէտնէ շու հալիմիդ տահա ճէլիլ պիր թարզ ր
հայթա տէլալէթ էտէն պիր վասըթա ի իլա-
հիյէ տիր (քի պու նօգթատա տին պաշար:)
էլլէմ Ինճիլի տէնիլէն պիր փէյղամ վար տըր,
վէ պու հագիգի Գրիսթիան փէյղամը տըր: Ճէ-
սէտ պիր էմր ի վագը վէ իլլէթ պիր ախէր էմր
ի վագը օլտըղը թագտիրտէ՝ ալիլ ճէսէտ Ալ-
լահն ատէմէ սէօլլէմէսի վէ անտէ իշլէմէսի
իլիւն դայէթ միւհսսիր պիր ալէթ ի րուհանի-
յէ տիր: Թապիպ Յիսուսը խաթըրտան Ֆէրա-
մուշ էթմէք միւմքի՞ն մի: Տէօրթ Ինճիլլէրին
իւչիւնճիւսիւ Բէրիմ Թապիպին նագլիյէթի
տիր: Վէ Թապիպ՝ Յիսուս Խէլասքեար Գրիս-
տոս քէնտիսի տիր: Օ զէմինտէ եաշար իքէն,
իլլէթ վէ մարագ Անըն էլլիսի օլտու: Քէօթ-
րիւմէ վէ քէօրէ վէ ճիւզամըլյա Անըն սիհիրտէն
վէ կէօգտէն վէ տէրիտէն պաշպա վէրէճէյի
պիր ագիմ աթիյէսի վար իտի: Խասթաննն եիւ
զիւնէ պագտըղընտա գալպինին էն տէրին հաս-
րէթի անա՝ «Օղլըմ, կիւնահլարըն սանա աֆվ
օլունտու» տէյէպիլմէք իտի:

Պիղ խասթախանէտէ իքէն պիւթիւն միւ-
հսսէս պիզէ պու նուրտա կէօրիւնտիւ: Հէքիմ-
լէր կիւրէր չըգար: Պէյաղ էլպիսէլի նըրսլար օ-
տատան օտայա ֆըրլար: Պիր խասթա եօգարը-
յա ամէլլիյաթ օտասընա կէօթիւրիւլիւր իքէն
պիր ախէրի եիւզիւ կէօղիւ տիւրիւլիւ օլարագ
օտատան աշաղըյա կէթիրիլիւր: Պիր եաթագ-
տան տէրին ինիլթի կէլիւր * պիր տիկէր եաթագ-

տա մախուֆ պիր սիւքիւնէթ հիւքմ էտէր:
Մուսայէն սաաթլարտա հէր սընֆ վէ սիննտէն
զիյարէթճիլէր՝ պիրի վալիտէ եա փէտէր, պիր
ախէրի զէվճ եա զէվճէ, պիր պաշգասը չօճուգ,
պիր տէօրտիւնճիւսիւ տօսթ եա գօնշու, սէվկիւ
լիւ խասթայը պէշ տագիգէ կէօրմէյէ կէլիլլէր:
էլտէ չիչէք, սիմատա միքնէթ վէ էնտիլէ իլէ
կէլիլլէր: Իշթէ տիւնեաննն նումունէսի, Ալ-
լահ եօգարըտան պագտըղընտա կէօրտիւլիւ
մէնգարէ: Յիսուս հագգընտա «Խալզը կէօրիւպ
անլէրէ չէֆգաթ էթտի» տէյու եաղըմըշ տըր:
Շէֆգաթ՝ եանի պաղըր եանտը: Վէ թէսճիւլպ
էթմէլի տէյիլ քի պիր կիւն տէ գօլլարընը պէ-
շրի իսթիպա էտէճէք գատար վասի աշարագ
«էյ ճիւմիւ եօրղուն վէ եիւքիւլէր, պանա կէ-
լիւիդ» տէյու նիտա էթտի: Օլ սէտա ասրտան
ասրա եանգօ վէրէրէք պիզէ գատար կէլմիշ
տիր: Գուլաղըմըգ անը հէր կիւն իշիտիր: Խաս-
թախանէ տէնիլէն թէշքիլաթ թարիիւնէ օլ նի-
տատան տօղտու: Ասլէն Գրիսթիան միւհսսէսէ
տիր: Թաիֆէ տիւնեասը վէ Իսլամ ալէմի չէֆ-
գաթը պիլմէգ:

Խասթախանէյէ պէրապէրիմիզէ իքի քի-
թապ կէօթիւրտիւք, Ահտ ր ճէտիտ վէ Անկա-
նոն Գրքեր: Պու սօնրաքիւնին էն կիւզէլ գըսմը
սայըլան քիթապընը — «Յիսուս Իպն ի Սիրա-
կըն Հիւմէթի» — պաշտան պաշա օգուտըգ:
Կիւզէլ իմիշ: Լաքին Յիսուս Իպն ի Դաւիթին
քէլամըրընտան նէ՝ գատար տուն իմիշ: Քիլի-
սա անը Անկանոն Գրիսթալար ճէտվէլիւնէ գօյ-
մագ իլէ տօղրու էթմիշ: Ահտ ր ճէտիտտէն պիր
րիսալէնին պիր գաշ պասլը ճանըմըղ տօյուր-
տու:

Խասթախանէտէ իքէն սաղտա վէ սօլտա
օտալարտաքի գօնշուլարըմըղ իլլէ խապէրլէշ-
մէյէ ֆուրսաթըմըղ օլտու: Վէ էլպիսէմիզի կի-
յիպ տիշարը չըգտըղըմըղտա իւք իշիմիզ անլէ-
րին եաթաղը եանընտա օգուլուպ տուա էթմէք
օլտու:

էվէ տէօնտիւք: Թէքրար իշիմիզին պաշը-
տա իզ: Ամմա արթըգ խասթախանէ լուղէթի-
նին պիզէ եէնի պիր մանասը վար: Վէ Յի-
սուսըն պիր քէլամը գուլաղըմըղտա չան չալը-
յօր. «Խասթա օլտոււմ, պէնի զիյարէթ էթտի-
նիդ:»

ՄԻՒԹԵՆԵՎԿԻ

«ՊԻՉ ԶՕՃՈՒԳ ԻՔԷՆ»

Աթիտէֆի պէնտ Հայրենիք դազէքսարնտա Շրջիկ իմգասը իլէ նէշր օլունան պիր մէգալէ-նին քէրմիւմէսի տիր:

«Զօճուզլուզումուզումա պիզէ էօյրէթտիլէր քի Հայ լուսաւորչական օլմայան Հայ տէյիլ տիր»: Պիզիմ Լուսաւորչիկն չէքտիյի 21 եւ 24 էզիյէթլէրի պիրէր պիրէր նազլ էտէրլէր իտի: Էջմիածինն նասըլ եափըլտըզընը սէօյլէյիլ պանլատըրլար իտի քի էջմիածինէ ինանմայան-լար Հայ տէյիլ տիր: Օնլարտան նէֆրէթ էթմէ-լի վէ ուզալա գաչմալը տըր, օնլարա տօզու-նան քէնտի տէ Հեթանոս օլուր:

Պիզիմ չէհրտէ Գաթօլիք եօզ իտի, լաքին Բողոքական տօլու իտի: Հաթթա մէքթէպլէրի տէ վար իտի, լաքին քիմ օ մէքթէպլին էօնիւն-տէն կէշէր իտի: Պիզ օնլարտան իքրա Հտէր իտիք, չիւնքի Լուսաւորչիկն ինանմալար վէ եիւզլէրի միւռոն կէօրմէմիշ տէրլէր իտի: Օն-լարա «Բորոտ» տէր իտիք վէ ինանը իտիք քի սահիհէն «Բորոտ» տըրլար:

Բողոքական մէքթէպլինն աղաճլարը պիլէ պիզէ մէքրուհ գօզար իտի, վէ մէքթէպլէրինն էօնիւնտէն կէշէմէյէ մէճպուր օլսա իտիք՝ պուր նուճուզու թութար իտիք: Զափալլը՝ օխամուր աղաճլարը, օնլարտան նասըլ նէֆրէթ էտէր ի-տիմ, վէ հալա օ գօզուլու սէվէմէտիմ: Պիր կիւն Մեծարենց օնլարըն կէօլկէսի իշիւն չիւր եազտը, պէն թէաճճիւլ էյլէտիմ: Պիզէ ինան-տըրտըլար քի բորտըլարըն աղաճը տա բորոտ օլուր:

Թալի պէնի Սթանպօլա աթտը, օն եաշըն-տա իտիմ, վալիտէմ պէնի Եսայեան մէքթէպի-նէ գօյտու, օրատա բորոտըլարը ունութալմ, չիւնքի Պէյ Օղլունտա Բողոքական աղ իտի վէ օնլարա րասթ կէլմէք թէհլիքէսի եօզ իտի: Լա քին եարամազ պախթ օրտա տա Գաթօլիքլէրի գարշմա չըգարտը: Տօղրուսը չօճուզլար պէ-նի գանտըրտըլար քի Գաթօլիքլէր բորոտըլար-տան տահա տէհէթլի իտիլէր: Օ նէ քէյֆլի շէյ իտի, աղչամլարը Վահրամ Փափագեան պիզի գուլըրուզունա պաղլար (արգասընա յիւշիւ-

րիւր) Ոսկերեան ժամընն էօնիւնտէն կէշիւրիւր իտի քի Գաթօլիք չօճուզլարըն արգասընտան պաղլարալմ — «Գաթօլիք, գուլըրուզու քէսիք» տէյու: Պէօյլէճէ պաղլարը հէր պիրիմիզ պիր սօզալա գաչար իտիք, չիւնքի վարդապետ պի-զի տէօյմէյէ կէշիւր իտի:

Զօճուզլուզումուզ պէօյլէ կէշտի: Պիզիմ իշիւն Գաթօլիք Հայտան պաչապ պիր շէյ իտի: Խոստուսա օնլարըն թիւրքճէ սէօյլէտիլինի կէ-րիւր իսէք տահա գիյատէ ատալէթ էտէր իտիք: Օնլարըն սէօյլէրինի աղլըմըլտա սազըլ էյլէր, հիւզ էտէր իտիք, նէ գէման իշիտիւսին քի պի-րի «Փիէր Տիւմանշ կիւնիւ մամա սիգէ վիզիթ եափաճազ» սէօյլէրինի իշիտիւսին կիւլմէմէք միւմքին մի տիր եախօտ «Վիշէն Զատիկտէ հա-ղորդութիւն ալանաղլմ»: Օնլարը թաշլար ի-տիք վէ գաչարլար իտի. պարի գօրգազ օլմա-սալար, օնլարըն գօրգազըլը պիզէ տահա ճէ-սարէթ վէրիւր իտի: Հէր աղչամ գօլալար ի-տիք:

Գաթօլիք ժամընա կիտիպ՝ տիրայուլուզ էտէն չօճուզլարտան տահա գիյատէ նէֆրէթ է-տէր իտիք: Կիրակիլէրի կիտիպ՝ գերապալճա-ռըն էլինի էօփէնլէրի Վասակ դանն էտէր իտիք: Գաթօլիքլէր իւզէրիմիզէ էօյլէ տէհէթ պրադ-մըշ իտի քի օնլարա տօզունմազ պիլէ մէքրուհ իտի: Պիր կիւն իշիթտիք քի Օրմանեան Պատ-րիարք Գաթօլիքտէն տէօնմէ տիր, օ անտէ Սըր-րազան կէօղլիւմիւզտէն տիւշտիւ: Պիզէ վէրտի-յի օ գատար շէքէրլէր պիլէ իսմինի թաթըլամա տըլար: Պուրնուճուզ օնտա Գաթօլիք գօզուսը ալըր իտի:

Ահ, նէ՛ խենթ կիւնլէր իտի:

Պիր աղ պէօյլիտիւքտէն սօնրա Բողոքա-կանա վէ Գաթօլիքէ գարշը ատալէթիմիզ էք-սիլտի: Արթըք ինանմատըզ քի Բողոքական բորոտ տըր վէ Գաթօլիք, գուլըրուզու քէսիք տիր: Իլք տէֆա պիզիմ շէֆ (տեսուշ) թէրք ի սիլահ էյլէտի: Պիզի էօյրէտիպ Ոսկերեան ժամընն մուգատտէս ղու գապը իշինէ միւլէք-քէպ տօլտուրթուրան վէ հէր քէսին եիւզիւ նիւ պօյալատան Վահրամ Փափագեան քէնտիսի Գատը Գէօյիւ Միթիթարեան վարժարանա կիր-տի, սօնրա տա Վէնէտիլէ կիթտի, Գաթօլիք-լէրի թաշլաթտըրան պու գաթ Հայ քեմին ելը-տըլը օլտու:

Պիր աղտան պիզտէ կեդրոնականա կիթ-

*Շիւմի տալիս պու ագըլտա առէմլէր էֆ-սիք տէյիլ:

տիք: Օրայա կերէն հանկը կէնճ Բողոքական Գաթօլիք մէսէլէլէրինէ էհէմմիյէթ վէրիր: Արթըզ պիղ մէսէլէյէ տահա եօգարըտան պագար իտիք, վէ զավալը Տէր Սահակ պիղէ Սր. Գիրք տէրսի վէրմէյէ փարէ փարչա օլուր իտի: Արթըզ պիղիմ իչիւն Մխթար Արքայ պին թանէ Տէր Սահակ տէյէր իտի, Փրօֆ. Ճէճիգեանը 20 թանէ Հմայեակ Սրբազան իլէ տէյիշմէզ իտիք: Արթըզ քիմ ժամա կիտէր իտի, Հմայեակ Սըրբազան իսթէտիյի զատար քարոզ վէրսին, պիղ Կիրակի սապահլայըն տօղրու Բողոքականլարըն ժողովարանընտա իտիք: Փրօֆ. Ճէճիգեանա թէաչուզ էթմիշ իտիք: Կեղրոնականըն պիւթիւն չօնուղարընը քէնտինէ չէքէր իտի: Ահ, էյէր թէաթրօ ալէմինի ինթիխապ էթսէ իտի նէ մէշուր պիր դերասան օլուր իտի: Կիւլտիւրէճէք վէ աղլատաճազ զէմանը պիւթիւր, ելլաղլարըն էսարընա ահեազ վէ Քիթապ ը Շէրիֆի հարֆ պէ հարֆ թէֆսիր էտէր իտի: Օ պիղէ Բողոքականլարըն սէվտիրտի: Արթըզ քիմ բորոտ տէմէյէ ճէսարէթ էտէր իտի:

Հէլէ Մխթարըն քիմ օլտուղունու անլաւորընըզտա հայրէթիմիզ հուտուտըզ օլտու: Օ պաղըթ անլատըզ քի Հայ Փիթրինին պուզաճրիմանը Գաթօլիք իմիշ, օնուն թէէսիս էթտիյի միարանութիւն իքի եիւզ սէնէտէն պէրու էրմէնի հայաթընը ինգիլապա օղրաթմըզ վէ Հայ տէրտէրի նշխարճ վէրմէքտէ տէվամ էյլէմիշ: Պունուն իլէ պաչգա իսմլէր տէ էօյրէնտիք քի Գաթօլիքիլի կէօղիւմիւզտէ եիւքսէլթտիլէր: Օ կիւնլէրտէն պաչլայըպ՝ էօյրէնտիք քի իթիւզաւ մէսէլէսինին էհէմմիյէթի եօգ տըր «օնլար» տախի Հայ տըրլար»:

Շըլիկ՝ Գաթօլիքլէրտէ պազը ճահիլլէրին Փափատան զիյատէ Գաթօլիք օլմալարընը զիքր էտիպ՝ շէօյլէճէ տէվամ էտիյօր:

«Պիղ իսէ ճիւմլէ Գաթօլիքլէրէ տիշ կըճըրտատաճազ եէրտէ պու սընըֆը թագպիհ էտէր իտիք: Միւթէալլէմ թավըր թագընմագ պազը քիմսէլէրի իֆրաթա կէօթիւրիւր, պիւտէ էվլէլա պու բիւզկեարտան թութուլմուշ իտիք, լաքին պու ճիւմլէ իլէ բուհլարընըզտա եէնի պիր շէյ իհտաա օլույօր իտի: Իսմինի պիւմէյօր իտիք, լաքին էսքի աւտալէթլէր քիւլէ թահվիլ օլույօր վէ տիւնքի բորոտ վէ պոչը կտրած իլէ զալլլէրիմիզ սէվիշիյօր իտի, չիւնքի տէրուներիւզտէ տէհրլէրին տէրինլիինտէն կէլէն պիր սէս ույանըյօր իտի:»

ԷՋՄԻԱՅԻՆԻՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԸՆ

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆԸ

ՎԻՀ. Կաթողիկոսըն բիյասէթի թահթընտա իճթիմա էտէն Գերագոյն Խորհուրդ թեմական Առաջնորդլարա պիր շըջաբերական կէօնտէրիպ անտէ չու իքի նօգթայա նագար ը տիգզաթ տալէթ էյլէմիշ տիր, էվլէլա կուսակցականլարըն խուսուսա Դաշնակցականլարըն քիւլիսէյի վէ քիլիսէ իճթիմալարընը սիյասի փրօփականտայա պիր վասըթա մագամընտա գուլլանմամալարընը թալէպ էթմիշ տիր: Քիլիսէ սիյասիյաթտան այրը տուրարագ կայսերէ աիտ օլանը կայսէրէ վէ Ալլահա աիտ օլանը Ալլահա վէրմէք զաիտէսի իլէ իտարէ օլունուր: Սանիէն քիլիսէ իտարէսի Խորհրդային Հիւքիւմէթ իլէ հիւսն ի ալագատա պուլունտուղու կիպի՝ ճէմաաթըն տա այնի սուրէթլէ հիւսն ի ալագատա պուլունուպ անըն ալէյհինտէ փրօփականտա եափմագտան իհթիրագ էթմէսինի թէնպիհ էյլէմիշ տիր:

Պու իքի նասիհաթլար վէ թէնպիհլէր տէ փէք մագուլ վէ միւնասիպ թավսիյէլէր տիր:

Էրմէնի քիլիսէսինի սիյասի մագսէտլէրի փրօփականտա իչիւն վասըթա տէյու գուլլանմագ միլլէթին բուհանի հայաթընա պէօյիւք զիյան վէրմիշ տիր: Քիլիսէ վէ քիլիսէ մէմուրլարընըն էն եիւքսէք վէ էն իլք վագիֆէսի ճէմաաթըն բուհանի հայաթընը թէշվիլ էթմէք իչիւն Աւետարանըն վաղընա տիգզաթ սարֆ էթմէք տիր:

Տիկէր թարաֆտան պիղ էրմէնիլէր իչիւն չու պէօյիւք Փէլաքէթ իւզէրինէ սիյասիյաթ զափուլարըն զափանմըզ օլուպ, պու կիւն էն պէճիտ վագիֆէմիլ, պէլի, պիւթիւն միլլէթճէ իլք վագիֆէմիլ միլլէթիմիլին քէնտի քէնտիսինի պուլապիլմէսի իչիւն հէր թարաֆտան անըն իմարէթ վէ իհետաընա սայ էթմէքլիք տիր: Անըն կէշիմի, իսքեանը, թալիմ ու թէրպիյէսի, ալալի իհետաըն, իւնսի հայաթընըն իսլահը, բուհանի հայաթընըն թէրֆիլի, պու կիւն պիւթիւն միլլէթին ճէհտ ու զայրէթի հէփ պու ճիհէթլէրտէ սարֆ օլունմալը տըր:

Պիղճէ Գիւր. Խորհուրդըն պու թավսիյէլէրի միլլէթին հէր սընֆը արասընտա ճիտտէն հիւսն ի գապուլ պուլմագ կէրէք տիր:

ՄԷԲԹՈՒՊԼԱՐՏԱՆ

Հալէպոտէն

Ամէրիկա վէ Էվրօփատա եաշայանլար, Սիւրիատա եախօտ ախէր մուհաճէրաթ մէմլէ-քէթլէրոտէ եաշայան հալա մուհաճիր միլլէթ-տաշլարընըն կիւճլիւքլէրինի թէմամըլա տէրք էտէմէզլէր: Պիղ ճիւմլէ միլլէթտաշլարըմըլ-տան վէ խուսուսա էրմէնի զաղէթալարտան եա-րալարըմըլա մէրհէմ օլաճազ չարէլէրին թաւ-սիյէսինի պէլէյօրըլ: Խարիճտէն թէշրիֆ պու-յուրան տօսթլար պուրատա սէվինէճէք խու-սուսլար կէօրէպիլիլէր: Մէսէլա Հալէպոտէ էրմէնիլէր ազ վազթտա թիճարէթ վէ իշ ալէ-մինտէ կէնիշ վէ էհէմմ եէր թութմուշ տըրլար: Վար չարչուլար քի, հէման նըսֆը, բուպը, օն-տա պիլի էրմէնիլէր տիլէր: Թրամվայ վէ թա-րիզլէր ինչաաթընտա, էլէքթրիզ գումփանիա-սընտա փէք չօդ Ֆիքրի մէշղուլիյէթլէրտէ էր-մէնիլէր հէման իլք մէվզիյի թութմըլ տըրլար: Եինէ տէ Հալէպոտէ մուհաճէրաթ նէթիճէսի՝ հալլը միւշքիլ՝ զիյատէ ճէհտ վէ միլլի սէխա-վէթ թալէպ էտէն փէք պէօյիւք վէ սայըտա չօդ միւշքիլթէմ էօնիւնտէ պուլուճըյօրըլ: Հալէպին շիմալընտա 65,000 միւրէպպա մէթրօ արազի իւզէրինտէ 3300տէն զիյատէ վարազա խանէ-լէր վար տըր: Պաղըլարը օլտըգճա թէմիլ, հաթ թա իքի գաթ ախշապ պինալար: Լաքին եիւզ-տէ սէքսէնի ատի վէ սանքի ճիւմլէսի տէ թէնէ-քէլէր իլէ գափըլ տըրլար: Սիւրիանըն սըճազ եազ կիւնէշինտէ իշպու թէնէքէլէր ալթընտա եաշամազ նէ տայանըմազ տէրտ օլտըղընը թէճրիպէ էտէնլէր պիլիլէր: Պու 3300 գատար վարազալարտա 13,000տէն զիյատէ էրմէնիլէր վար տըր: Եաղըն սըճազ կիւնէշի ալթընտա գափրուլույօրըլ: Պու գատար էհալի իշիւն ճէման 170 ապտէսթխանէ վար: Հէր 80 քիշիյէ պիլի կէօդ ապտէսթխանէ: Պու գատար ահալի իշիւն 218 գուլուլար վար տըր:— Իշպու գու-յուլար վէ ապտէսթխանէլէր մուհաճիրլէրին շախսի զայրէթլէրի վէ ազ չօդ Հայրենակցական Միութիւնլէրին հիմմէթիյլէ օլմուշ տըր: Էճնէ-պիլէրտէն փէք ազ եարտըմ ալընմըլ, տիկէր թարաֆտան Ամէրիկատա պուլուճան վաթան-տաշ վէ միլլէթտաշլարըմըլն պէօյիւք հիսսէ-լէրի օլտու: Եէնի մուհաճիր էհալի, վազըա Սիւրիա թէպաասը օլմուշ իսէ տէ, սապը ու թէհամմիւլլէ պու չէթին հալէ գաթլանըլ իտա-րէսի իշիւն իշլէմէքտէ տիլ: Իշպու վարազա-

լարըն պուլուճտոըլը արազի մուհաճէրաթտան էվվէլ միւրէպպա արշընը եարըմ մէճիտ գըյ-մէթինտէ աէյիլ իքէն, շիմտի սաթուճ ալմազ իսթէտիյիմիլտէ սահիպլէրի զանն օլուճանլար հէր միւրէպպա արշընընա 4-6 մէճիտ թալէպ էտիյօրըլ: Վէ զաթէն մուհաճիր էրմէնիլէր շու կէշմիշ 4-5 սէնէլէր իշիւն 2000 ալթուճ լի-րա ի օսմանի իճար վէրմիշ տիլլէր: Արազի սա-հիպլէրի փէք տէ մուսայէն օլմատըղը իշիւն, էյի տիլ քի պու մէպլազ պէլէտիյէ սանտըղըն-տա մահֆուղ տըր: Մալիւմ տիլ քի, պու քէմփ հայաթընա էնճամ վէրիլմէլի: Մանտա վէ եէր-լի հիւքիւմէթ տէօրթ պէշ մահ մուզատտէմ իշ-պու վարազալարտան 400 տանէսինին գալտը-րըլմասընը էմր պուլուլարտըլար: Իշպու 400 խա-նէլէրտէն 70 գատարը եէնի մահալլէրտէ վէրի-լէն 150 միւրէպպա արշըն արսա իւզէրինտէ քիւ-չիւք պինալար եափտըմըլ տըրլար: Հէման 100 խանէ պաշլամըլ, տիկէր 230 խանէլէրտէն 50 գատարը եէր իշիւն գօնթրաթ էյլէմիշ, լաքին հիշ պաշլայամամըլ վէ պաղի 180 գատարը հա-լա արսա ալամամըլ վէ էվվէվմ վէրիլմէլէք ա-րազի տախի եօզ տըր: Վազըա թալիսիյէ էտի-լիյօր քի, հէր իքի խանէ 150 արշըն իւզէրինտէ պիլիլէրտէ էվ եափտըրսընլար: Լաքին պու քեազը ազիլ տէյիլ տիլ: Չաթէն կէշմիշտէ զիյատէ տիւշիւնէրէք իշլէնտէ իտի, շիմտիքի միւշքի-լաթըն խայիլ զըսմը էքսիլմիշ օլաճազ իտի: Հաղըր քէմփիլէրին արսասը իճարը իշիւն վէրիւ-միշ օլան 2000 լիւրա ի օսմանի իլէ պէշ ալթը սէնէ մուզատտէմ շիմտիքի քէմփիլէրին հէման հէման ճիւմլէ արազիսի սաթուճ ալընապիլիլ իտի, վազըթ կէշմիշ տիլ: Շիմտիքի էտիլմէլէք եալընըլ շէյ քէմփի էօմրիւնէ խիթամ վէրմէք, վէ միւնասիպ թարգտա օլտուճ քիւշիւք խանէ-լէր ինչա էտէրէք եէրլէշտիլմէք տիլ: Շիմտի-քի շու տէօրթ եիւզ խանէյի եէրլէշտիլմէք վէ մէսէլէյէ սօն նէթիճէ վէրմէք իշիւն ազալի 2000 լիւրա լաղըմ տըր: 400 խանէ պինասը 15էր լիւրատան 6000 լիւրա էտէր: 2000 լիւրա իսթիգ-րազ էտիլիլ իսէ 4,000 լիւրասընը 400 Փամիլիա պիլի պիլի միւշքիլաթ վէ ճէհտ իլէ եափապիլիլ-լէր, եախօտ եափսընլար: 2000 լիւրայլ նէրէտէն ալալըմ, թա քի 400 խանէ քէմփ հայաթընտան ճէհլի հայաթընա չըզապիլիլին: Էլ ուզատըլ-մազսըլ մուհաճիր էհալի պուճը եափամազ: 2000 լիւրա 4-5 սէնէտէ իտտէ էտիլէպիլիլ:

Ա. Ա. ՇԻՐԱՃԵԱՆ

Զառիկուն

Փրօֆ. Զ. Պէգճեան Չահլէյի զիյարէթ է-տիպ՝ Յուլիս 26տա վազ էյլէտի: 250 գատար ճէմաաթ հազրր իտի: Սապըզ Իսթանպօլ փաթ-րիգի Չաւէն Արքեպիսկոպոս Չահլէյի զիյարէթ էյլէմիշ տիր:— Լիպանանըն միւսթէշարը՝ բէ-խս ի բուհանիլէրէ խապէր վէրմիշ տիր քի Լի-պանան սիթիգընլարը Թիւրքիստա պուլունան միւլքէրինին լիսթասընը Օգոստոս 15էտէք թէսլիմ էյլէսինէր:— Հ. Բ. Ը. Միւլթիւնըն Չահլէ, Բայազ վէ Պաալպէքտէ 61 ազասը վար տրը: Պու սէնէ Միւլթիւն պու իւչ մահալլէրէ 110 ինկիլիզ լիւրասը իանէ էթմիշ տիր: Պուն-տան փէք մէմնուն զալարզ:— Տիթրօյթտան Պրն. Լեւոն Վարպետեան Չահլէտէ Օր. Աշխէն Չաղլասեան իլէ էվլէմիշ տիր: Փրօֆ. Զ. Պէգ-ճեանըն քէրիմէսի Օր. Անճէլ, Օգոստ. 12տէ Պէյրութտա Պրն. Լուի Հէքիմեան իլէ էվլէտի: Պրն. Բ. Կէօղիպէօյիւքեան պու եազտա Չահլէ յի զիյարէթ էտիպ՝ Լուսաւորչական քիլիսէտէ Կիրակի վէ հաֆթա արասը կիւնչէրտէ բուհա-նի խրտմէթլէր իճրա էյլէմիշ տիր:

Յ. ՇՆՈՐ ՀՕՔԵԱՆ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Հաֆթանըն էն մուհիմ խապէրի Պաղէս-թինտէ Եհնուտի գըթալը տըր: Երուսաղէմտէ վազթըլա Սողոմոնըն տաճարը օլուպ խարապ օլունան սօնրա Խալիֆէ Օմար Թարաֆընտան եէրինէ պիր ճամի եափըմըշ օլան մահալըն տըշ տիվարրիտա պիր եէրէ Եհնուտիլէր կէլիպ հէյ-քէլին գայ օլտուղու իչիւն աղլարլար իտի: Իս-լամլար պու իմթիյաղը տախի Եհնուտիլէրէ վէրմէք իսթէմէլիպ օրայա մանի օլուրլար ի-տի: Պու տէֆա Օգոստոսըն սօն հաֆթասընտա պու եիւղտէն պէօյիւք պիր գարըշըքըրզ օլտու: Միւլթիւսըպ խօճալարըն թէշվիլի իլէ Ուր-րաթ օլաճազ կիճէ հէր Թարաֆտան Իսլամլար շհհրէ տօլարլար վէ Օմարիյէ ճամիսինէ օն պին լէրի Թօփլանըպ օրատան հիւճմ էյլէրլէր, էվ-վէլա ասըլ շհհրտէ, սօնրա եէնի մահալլէրտէ Եհնուտիլէրի վուրուպ էօլտիւրտիլէր: Մէսէ-լէ պիր ումուճի գըթալ շէլլինի ալար վէ Ե-րուսաղէմտէն տըշարըլարա աքս էտիպ՝ հէր Թարաֆտա Արապլար Ե հնուտիլէրի գըթալ էթ

մէյէ պաշլատըլար: Մահալլի փօլիս վազանըն էօնիւնիւ ալամտը: Հէպրօնտա 15 Ամէրիգալը Իլմի իլահի Թալէպէլէրի գաթլ օլունտու: Ա-րապլար Եհնուտի էվլէրինէ ճէպրէն կիրիպ՝ գարը, չօճուզ գաթլ էյլէտիլէր: Եհնուտիլէր-տէ սիլահ եօզ իտի: Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Մալ-թատան տօնանմա վէ Մըսըրտան ասքէր եէթիշ տիրտի: Էրօփլանլար Պաղէստին իւղէրինտէ ու-չոնչտըլար: Իտարէ ի էօրֆիյէ իլան օլունտու, սաաթ ալթըրտան սօնրա տըշարը չըգմազ եասազ օլտու: Ինկիլիզ ասքէրլէրի Արապլարա աթէշ աչըպ վազիյէթէ սահիպ օլտուլար: Միւլթիլէ-րի վէ խօճալարը շախսէն մէսուլ Թութաճաղը-նը հիւքիւմէթ իլան էյլէտի: Նիւ Եօքքտա Եհ-նուտիլէր պէօյիւք պիր նիւմայիշ իճրա էյլէ-տիլէր, քէզա էվրօփանըն հէր Թարաֆընտա Եհնուտիլէր նիւմայիշլէր եափտըլար: Մազտօ-նալտ թէյյարէ իլէ Լօնտրայա տէօնիւպ զապի-նէյի իճթիմա էթտիրտի: Ինկիլիզ հիւքիւմէթի գաթի ատըմլար ալաճազ տըր: Էօլէնլէրին իչին տէ Թ. Պրէսթ իամինտէ Ինկիլիզ պիր զապիթ վար տըր: Թէյյարէլէր Երուսաղէմէ եազըն Լի-ֆիա քէօյիւնիւ Թօփա Թութտուլար: Ամէրիգա Եհնուտիլէրի Թարաֆընտան եափըմըշ Պէյթ Վօկան Եհնուտի քէօյիւնէ Արապլար հիւճմ էյ-լէտիլէր: Քէզա Հայֆայա եազըն Նախսլահ Ա-րաղիմ, Մօզա քէօյլէրինէ հիւճմ էյլէտիլէր: Եհնուտի տար էլ Ֆինուըն փրօֆէսօրլարընտան Քլաուսինը վէ էփշթայինը քիւթիւպիսանէլէրի եաղմա վէ եանկընա վէրիլտիլէր: Թէլ Ալիվ սօզազլարընտա գալզա օլտու: Ամէրիգա զա-գէթալարը Իսլամ վահշէթլէրինին Թարիֆի ի-լէ տօլու տըր: Նապլուս վէ Սաֆէթ Թարաֆ-լարընտա տախի վահշէթլէր իճրա օլունմուշ տըր: Պաղը էսքի սինաղօղլարտա գըլմէթլի է-սէրլէր աթէշէ վէրիլմիշ տիր: Սիւրիա Թարա-ֆընտան պիր Թաղըմ գապիլէ հոտոտուր կէշիպ Պաղէստինէ հիւճմ էյլէմիշլէր իսէ տէ Ինկիլիզ թէյյարէլէրի եօզարտան աթէշ սաչարազ ան-լէրի տէֆ էյլէմիշ տիր: Ինկիլթէրրա հիւքիւ-մէթի Պաղէստին խտարէսինտէ պաղը մուհիմ թէպտիլաթլար իճրա էտէճէք տիր: Պալֆուր պէլաննամէսինէ կէօրէ Պաղէստին Եհնուտիլէ-րէ ազգային պիր եուրտ եախօտ միլլի վաթան օլմասը մէսէլէսինէ գուվվէթ վէրիլմէճէք տիր: Պու ճիւմլէ իլէ պէրապէր Ինկիլթէրրա հիւքիւ-մէթի զայթ կիւճ պիր վազիյէթտէ պուլունու-յօր: Գօրգուլույօր քի հէր Թարաֆտա Իսլամ վէ Արապ տիւնեասը ալազա զաղաճազ տըր: Պու

կիրպնող պիտի վաղորդեթ իտարէ էթմէք անճաղ ին-
կիւրիզ հիւքիւմէթինին եափաճաղը իշ տիր: Ե-
րուսաղէմ միւֆթիսի թէհտիտի պիր պէյան-
նամէ նէշը էյլէմիշ տիր: Էյէր ինկիւրիզ հիւքիւ-
մէթի Պալֆուր պէյաննամէսինէ կէօրէ Պաղէս-
տինի Եէհուտի ազգային տունը եափաճաղա իս-
րար էտէր իսէ Մըսըրտան Հինտէ գատար 60
միլիօն Արապլարըն ալաղա գալգաճաղընը սէօյ
լէյօր: Պու թէհտիտ միւֆթիսին պու իշլէրտէ
մէսուլ օլտուղունու կէօսթէրիյօր: Նաղարէթ
վէ թէպէրիա արասընտա 1000 գատար Արապ-
լար թօփլանըպ հիւճիւմէ հաղըրլանըրքէն ինկի-
ւրիզ ասթէրլէրի ճիւմլէսինի տէրտէսթ էյլէտի-
լէր: Սիւրիա հուտուտընտա էմիր Փաուր տա-
խի Արապլարը թօփլալըպ հիւճմէ հաղըրլանըր
իքէն ինկիւրիզ թէյյարէլէրի եէթիշիպ էօնիւնիւ
ալմըշար տըր: Պէյգանտա Արապլար Բուճ Բը-
րիսթիանլարա գըթալ էյլէտիլէր: Պէրսապատա
տախի իղթիշաշ օլմուշ տըր պէտէվի Արապլար
թարաֆընտան: Սաֆէթտէն Ամէրիգալըլար
Հայֆայա նազլ օլունմուշ տըրլար: Սիւրիա
թարաֆլարընտա Արապլար րահաթալըլըք կէօս
թէրիյօրլար: Ճրանսըղլար հուտուտըլարը տիգ-
գաթլէ մուհաֆաղա էտիյօր: Էյլէնլէրին սալը-
սը 200իւ կէշմիշ օլուպ՝ էքսէրի Եէհուտի տիր:
Մէսէլէյի թէհարրի էթմէք իշիւն ինկիւրիզ հա-
քիւմլէրտէն իպարէթ պիր հէյէթ թէշքիլ օլու-
նաճաղ տըր:

Անպտիմքերին իւք կիւնլէրի իւշ կիւն թա-
թիլէ րասթ կէլտիյինտէն էհալի շմէնտըֆէրլէր
վէ օթօմօպիլէր իլէ տըշարըլարա տէօքիւլտիւ-
լէր: Հիսսապ օլունույօր քի Նիւ Եօրք հէվալի-
սինտէ իւշ միլիօն ասէմ հօլլարտա իտիլէր:
Պունլարըն շէհրէ տէօնմէսի հօլլարըն գալապա-
լըղը սէպէպինտէն փէք կիւճ օլմուշ տըր: Սալթ
Հօլանտ թունէլի տէնիլէն հօլտան ազշամա գա-
տար 60 պին օթօմօպիլ կէշմիշ վէ էրթէսի կիւ-
նիւ կիւնէշ տօղանա գատար պու ազընթը սա-
աթտա 2500 կէշմէք շարթը իլէ տէվաճ էյլէմիշ
տիր: Թունէլին ազընտան պաշլալարազ Նիւ
Ճէրդի թարաֆընտա պէշ միլ ուղունլուղունտա
հօլ իւզէրինտէ 2-3 սըրա օթօմօպիլէր նէօվպէ-
թէ պէքէյօրլար իտի: Պէր Մալնիթէյն տէնի-
լէն Հըտսըն իւզէրինտէքի քէօփրիւտէն սաաթ
ալթըյա գատար 10 պին օթօմօպիլ կէշմիշ ի-
տի, վէ կիճէյէ պիր օ գատար մէմուլ օլունու-
յօր իտի: Ալպանի հօլունտան 55 պին, Պօսթօն
հօլունտան եիւզ պին օթօմօպիլ կէշմիշ պիր
կիւնտէ: Ամէրիգա իշիւն էն պէօյիւք մէսէլէ

պու օթօմօպիլ ազընթընա հօլ պուլմազ մէ-
սէլէսի տիր:

Լահէ Գօնֆէրանսընտա Ալաման թաղմինա-
թընտան ինկիւրիզ տիւշէն հիսսէ մէսէլէսի էն-
ճամ ինկիւրիզ մալիյէ նաղըրընն թալէպինէ
կէօրէ հալլ օլունտու կէօրիւնիւյօր: Պիր գաշ
հաֆթատան պէրրու պու մէսէլէ փաղարըլտա
իտի: Սէնէվի 12 միլիօն տօլար ինկիւրիզլէր Փաղ
լա իսթէտիլէր: Մալիյէ նաղըրը եարը քէօթ-
րիւմ Մնօտըն սէօղիւնիւ տէյիշտիրմէտի, 6 մի-
լիօն, 8 միլիօն թէքլիֆ օլունտու: Այնի գէման-
տա ինկիւրիզէրանըն օլ պիր Փըրգալարը ար-
գասընտա տուրտուլար: Ճրքա մուհալիֆէ-
թինի պէրթարաֆ էյլէտիլէր: Մնօտըն զալիպ
կէլտի վէ հէր թարաֆտա պալրաղլար ասըլալ՝
Մնօտըն զալէպէ չալտը հարֆլարը եաղըլտը:
Պաշ վէքիլ Մաղտօնալտըն պէյաննա կէօրէ
թէսիլհաթըն թահաիտի հէր տաիրէտէ օլաճազ
տըր: Տէնիլ, գարա գուվլէթլէրի, թէյյարէլէր
ճիւմլէսի էքսիւմէսի վէ թահաիտ օլմասը իշիւն
չալըլըլըյօր:— Ինկիւրիզէրտա իշսիլիյէ խի-
թամ վէրմէք իշիւն եէնի հօլլար եափաճաղ փը-
լանը էլէ ալընմըշ տըր: Պու փլանա կէօրէ 35
միլիօն տօլար սէրմայէ իլէ եէնի հօլլար եափը-
լաճազ, իշճիլէրտէն էվիլէրէ էլք Փուրսաթ
վէրիլէճէք տիր: Պունտան մատա եէտի պուշուղ
միլիօն տօլարըպ պիր չիքթէթ թէշքիլ օլմուշ
քի Սգօշիտա 3750 եէնի էվլէր եափաճաղ տըր:

Ալաման Զէփլինի տիւնեա տէվրինի իթ-
մամ էյլէմիշ տիր: Շիմտիյէ գատար տիւնեալը
էն չափուք տէվր էտէն պու օլմուշ տըր: 10
սաաթտա Ամէրիգատան Ալամանիայա, 101 սա-
աթտա Ալամանիատան Ճափօնա, թէքրար 4
կիւնտէ կէրի Ամէրիգայա կէլմիշ վէ պուրա-
տան Ալամանիայա կիթմիշ տիր: Ճէման 12
կիւնտէ տիւնեալը տէվր էյլէտի: Պու վաղաա
հալա սէյեահաթընտա եէնի պիր տէվրէ աշա-
ճազ տըր:— Ալամանլար Լահէ Գօնֆէրանսը
շարթլարընը գապուլ էյլէտիլէր:— Ինկիւրիզ վէ
Պէլճիգա օրտուտու պու սէնէ սօնունտա Բէն հէ-
վալիսինի պօշալտաճաղլար: Ճրանսըղլար տա-
խի թախիլիյէ էտէճէք տիր: Պէլճիգա Սեպտ.
15տէ, ինկիւրիզլէր պիր ազ սօնրա, Ճրանսա իսէ
1930տա թախիլիյէ էտէճէքլէր տիր:

Եունան պաշ վէքիլի վէնիլէլուս տախի Լա-
հէ թաղմինաթ գօնֆէրանսընա փրթէսթօ էյ-
լէմիշ տիր: Եունանիսթան հարպտա պու գա-
տար ֆէտաքեարըլ էթտիքտէն սօնրա պիր
պուշուղ միլիօն մուհաճիլէրին աղըրըլընը տա

խի թաշտմադա մէծպուր օլմուշ տըր: Հիւ տէ-
յիլ մասարաֆլարընը գափատաճազ պիր թազ-
մինաթ վէրիւմէլի տիր տէյօր: Այնի գէմանտա
ժինէվտէքի Հայասէրլէր հիյէթի տախի փո-
թէսթօ էյլէմիշ տիր: Ճիւմէլ միւթթէֆիզ միւ-
լէթլէր թազմինաթ ալըր իքէն նիսպէթէն էն
զիյատէ զիյան կէօրմիւշ օլան միւթթէֆիզ վէ
մուհարիպ պիր միւլէթին եանի էրմէնիլէրին
պիւսպիւթին իհմալ էտիւմէսի ատալէթ վէ ին-
սանիյէթէ մուխալիֆ տիր տէյու եազըյօրլար:

Թիւրքիա հիւթիւմէթի Իթալիայա իքի թօր
փիլ վէ իքի թահթ էլ պահր սըփարըշ էյլէմիշ
տիր: Թիւրքիատա մէքթէպլէր հազընտա եէ-
նի պիր րափօր նէշր օլունույօր: 1928-29 սէնէ-
սի իշիւն թալէպէլէրին սայրսը 447,000 օլ-
մուշ: Պունլարտան իպթիտաի մէքթէպլէրտէ
411,000, հիւքսէք մէքթէպլէրտէ 32 պին վէ
տարէլֆինուլարտա 4000 շայիրտ վար իմիշ:

Զին վէ Բուս մէսէլէսի հալա հալլ օլունմա-
մըշ տըր: Հէր իքի թարաֆ աքէրլէրի հուտու-
տա ճէմ էտիպ պէքլէյօրլար: Հիւ պիր թարաֆ
մուհարէպէ մէսուլիյէթինի իւզէրինէ ալմազ
իսթէմէյօր: Բուսլար գարշըլարընտա եալընըզ
Զին պուլվէթլէրինի տէյիլ՝ իլլա պէյազ Բուս-
լար կէօրիւյօրլար: Պունլար սայրտա օն պին
գատար օլուպ՝ իշլէրինտէ փէք չօզ գապիթլէր
վէ աքէրի թալիմ կէօրմիւշէր վար տըր: Շիմ-
տիտէն չէթէ մուհարէպէսի եափըպ՝ հէր թա-
րաֆա հիւճմ էյլէյօրլար: Պունլարըն իւզէրինէ
փէք չօզ իլալէ օլաճազ վէ քէօփրիւլէրի երզա-
րազ վէ հօլլարը պօլարազ չօզ գահմէթ վէրէ-
ճէլէր: Պունտան մատա հէր իքի թարաֆ ծա-
փօնտան գօրղույօր, չիւնքի հարպ պաշլար իսէ
ձափօնըն նէ վազիյէթ ալաճաղը մալիւմ տէյիլ
տիր: Շու մալիւմ տիւր քի ձափօն հարպա րա-
զի տէյիլ վէ մուհարիպլէրի Մանչուրիատա
իսթէտիքլէրի կիպի հարաքէթ էթմէյէ պրազ-
մայաճազ տըր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Հ. Բ. Ը. Միւթիւնըն միւէսիս ազալա-
րընտան Կարապետ Պէյ Շէրիտճեանըն գէվճէսի
Տիկին Ազապի Գահրէէ իտարէ հիյէթինէ
55490 տօլար թէսլիմ էյլէմիշ տիր քի Միւթիւ-
նըն մազսէտինէ գուլլանըլըն, պու սէպէպտէն
Բարերար Անզամ գալտ օլունմուշ տըր: Ժի-
նէվտէ Ազաթօն Պէյ վասըթասը իլէ պիր Հայ
վէ պիր Ֆրանսըզ գատըն էվվէլէրիս 40 պին,

Ֆրանսըզ գատըն 6000 տօլար վէրմիւշէր քի Հայ
որրուհիլէրէ սարֆ օլունսուն: Գահրէէտէ Մի-
ութիւնըն բարերար անգամլարընտան Ս. Հա-
նըմեան 2500 տօլարլըզ եէնի պիր հէտիյէ էթ-
միշ տիր: Պունտան էվվէլ 7500 տօլարլըզ պիր
միւլը հիպա էյլէմիշ իտի: Եունանիսթանտան
Մըսրա նազլ օլունուպ Հայ Փամիւեալարը ա-
րասընա եէրլէշտիրիւմիշ օլան որրլար վէ որ-
րուհիլէր իշիւն Գահրէէտէ պիր հօմ եափըմըշ
իտի: Պու տէֆա Տ. Հիւրմիւշ վէ Տ. Ճ. Զա-
գըրեանըն խուսուաի հիմմէթի իլէ Իսքէնտէրի-
յէտէ տախի պէօյլէ պիր հօմ թէշքիլ օլունմուշ
տըր: Միւթիւնըն Միւլէմէտեան հիմնադրա-
մը իլէ Հայաստանտա Նոր Եւդոկիա իսմինտէ
պիր քէօյ թէշքիլ օլունմուշ իտի քի թազաթլը
գաղթաղանլար օրայա եէրլէշտիրէր: Օրանըն
հալասը ֆէնա վէ մալարիալը օլտուլունտան
հիւթիւմէթ օնլարը Վաղարշապատտան տէօրթ
քիլօմէթրօ մէսաֆէյէ նազլ էյլէմիշ տիր: Պու-
րասը էջմիաժինտէն Արարատա կիտէն հօլ իւ-
զէրինտէ 160 հէքտար զրաաթ օլունմուշ արա-
զի իւզէրինտէ տիր: Աւետ Սարգիս վասիյէթի
օլան 5000 տօլար Հայաստան հիւթիւմէթինէ
թէսլիմ օլունմուշ իտի: Պու փարա Երեւանտա
պիր Փասթէօր միւէսսէսէինէ սարֆ օլունմուշ
տըր քի գուտուզ իլլէթինէ գարշը աշը ամէլի-
յաթը իճրա օլաճազ տըր: Հ. Բ. Ը. Միւթիւ-
նըն սէնէվի Պատգամաւորական Ժողովը պու
սէնէ Նիւ Եօրքտա Ինթընէշընէլ Հաուստա իճ-
թիմա էյլէտի: Միւթիւնըն Փարիզ մէրքէզի-
նիւն միւտիրի ումումիսի Պրն. Վ. Մալէգեան
իճթիմալարտա հազըր պուլունուպ նութըլարը
իլէ հազըրունը թէշլիզ էյլէմիշ տիր: Սեպտ. 2
ազաւմը Մէք Ալիին Հօթէլինտէ պիր զիյաֆէթ
վէրիլիպ՝ եիւզտէն զիյատէ Հայլար հազըր
պուլունմուշլար վէ սօֆրատա միւթէատտիտ
նութըլար իրատ օլունմուշ տըր: Սօֆրատա
Լուսաւորչական վէ Բողոքական րէիս ի րուհա-
նիլէրի հազըր իտիլէր: Սօֆրա Գալֆաեան վար
գապիտին տուասը իլէ պաշլայըլ՝ Վեր. Կէօր-
կիւզեանըն տուասը իլէ խիթամ պուլտու: Պու
սէնէ Նուպարաշէն հանգանակութիւնընա է-
հէմմիյէթ վէրիլէճէք տիր: Ամէրիգա Հայլարը
250 պին տօլար վէրիլ իսէ 100 պին տօլար Նու-
պար փաշա վէրէճէք իտի: Պու տէֆա Հայաս-
տան հիւթիւմէթինտէն կէլէն պիր թէլկրաֆ օ-
գունսու քի հիւթիւմէթ տախի 500 պին տօլար
իլալէ էտէճէք տիր: Պու թէլկրաֆ ալըըլար
իլէ գապուլ օլունտու: Վեր. Խանդամուր Հ. Բ.

Ը. Միութիւն թարափընտան Պալզանդարտա-
եանի Եռնանիսթան, Պուլզարիսթան վէ Բու-
մանիա թարափլարընտա կէզիպ քէնտի միւէս-
սիր նութգլարը վէ Բարեգործականա ախտ պա-
ղը մէնդարէլէրի կէօսթէրէրէք էհալիյի թէշլիդ
էթմէքտէ տիր:— Սիւրիա վէ Թիւրքիա արա-
սընտաքի անլայըչա կէօրէ Թիւրքիատան հիճ-
րէթ էտիպ՝ Սիւրիա թէպաալըղընը գապուէ էթ-
միշ օլանլարըն էմլաքը գալտ օլունմադտա տըր:
Պու էմրէ կէօրէ միլլէթին էմլաքը տախի Կա-
թողիկոսարան թարափընտան գալտ օլունուպ՝
տէֆթէրի Սիւրիա հիւքիւմէթինէ վէրիւմէքտէ
տիր:— Մըսորտա Իսքէնտէրիյէտէ կէչէն սէնէ-
տէն պէրու Թեմական Ժողով ինթիխապը մէ-
սէլէսի չօգ չիրքին մուամէլէլէրէ սէպէպ օլու-
յօր իտի: 1924տէքի ինթիխապտա Դաշնակցա-
կանլար ինթիխապը գազանմը՝ իտիլէր վէ կէ-
չէն սէնէյէ գատար իտարէ էյլէտիլէր: Լաքին
պիզգաթ Դաշնակցականլար արասընտա գազ-
ղա զուհուր էտիպ՝ պիր փարթի տիկէրինին իւ-
զէրինէ հիւճմ էյլէտի վէ Ալէքսանտրիա առաջ-
նորդարանընա հիւճմ էտիպ՝ գափույու գըրա-
րազ սօփա վէ սանտալիա գալղասը օլմուշ իտի:
Օ վազթ պիթարաֆ էհալի ալաղա գալղապ պիր
պլօզ թէշթիլ էտէրէք իչլէրի էլէ ալտըլար: Մէք
թէպ վէ միլլէթին իրաուլարընը եէնի պիր հի-
յէթ իլէ իտարէ էյլէտիլէր: Մէսէլէ հիւքիւմէ-
թէ աքս էտիպ՝ փօլիս նէգարէթի ալթընտա Օ-
զոստոս 28տէ եէնի պիր ինթիխապ օլտու վէ պու
տէֆա պիթարաֆլարտան ինթիխապ օլտապ մէ-
սէլէ օ Խօլտա գափանմը տըր:

ԲԱՀՆԻԻՄԱՅԱՆ ԻԱՆԷ

Լօս Անկէլէստէֆի Տօքլարտան պու սէնէ
Բահնիւմայա էնվա ը Թարիգլէրլէ վէրիլէն իանէ

Ճօն Պարսամեան \$100, Ներսէս Գըլճեան
30, Կիրակոս Յարութիւնեան 26, Գրիգոր Գա-
րահան 25, Կարապետ Ափօշեան 20, Տօգ. Զար-
լլս Գարահան 15, Ճօրճ Պարսումեան 15, Գրի-
գոր Գըլճեան 20, Գրիգոր Իփճեան 15, Ֆրէնք
Գէորգեան 15, Նուրի Աթթարեան 15, Ճօրճ
Վթթարեան 15, Նեւտոն Յարութիւնեան 15,
Տիկ. Օսաննա Պարսումեան 10, Ճէք Պըչազճը-
եան 10, Ալպէրթ Գըթլըր 10, Սամուէլ Մար-
տիկեան 10, Տէվլէթ Կէցոեան 10, Ճէք Տանիէլ-
եան 7.50, Լուսիա Տանիէլեան 7.50, Երուանդ
Պէրէճիքլեան 6, Հէրի Պօյաճեան 6, Ճէք Զօր-

պաճեան 6, Եսայի Մուսսեան 6, Ճէմիլ Նազար-
եան 6, Տիկ. Օ. Ունճեան 6, Պիր տօսթ 6, Տիկ.
Հ. Աչճեան 5, Սամուէլ Խաչէրեան 5, Վեր. Յ.
Ատատուրեան 5, Ճէյմս Մ. Աթթարեան 5, Էտի
Մարտիկեան 5, Տիկ. Իսկէնտէրեան 5, Յ. Վ.
Պարսումեան 5, Ալպէրթ Գիւրքեան 5, Զարլս
Պարսումեան 10, Ալպէրթ Էօրէնճի 6, Տիկին
Կիւրճիւ Լեւոնեան 3, Տիկ. Ալիս Այնթապլեան
3, Տիկ. Լ. Նորտիկեան 1.50, Օր. Զապէլ Աթ-
թարեան 50 սէնթ, Մովսէս Էքմէքճեան 3, Տիկ.
Մ. Արութեան 3, Մովսէս Մարտիրոսեան 3,
Ճէք Թօփալեան 3, Տիկ. Ճ. Պազարեան 3, Վար-
դան Պարսումեան 3, Գէորգ Ալիքսանեան 3:

ԲԱՀՆԻԻՄԱ

Լօս Անկէլէստէքի տօսթլար պիր գաչ սէ-
նէ տիր Բահնիւմայը պու թարիգլէ թէշճի էթ-
մէքտէ պուլունույօրլար: Մէմնունիյէթիմիդի
պէյան էտէրիդ:

ԱՐԱՆԸԼԵՅՕՐ

Տիկին Մարիամ Պէրթիլլիեան քէնտի պի-
րատէրի Նշան Մէրճանեանը արալօր: Անըն էտ-
րէսինի պիլէնլէր Խա Բահնիւմայա Խա տա ա-
թիտէքի էտրէսէ պիլտիրսինլէր:—

Rev. A. Shirajian, P. O. Box 248, Aleppo, Syria

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէնՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Նի՞չիւն Փրօքէսթանթըմ

Պապէստին Մէսէլէսի

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Միւթէշէֆիւր Բուհ

ՄՈՒԽԱՊԵՐՍԹ

Շէֆէր Խաթալըղը ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԻԱՇԵԱՆ

Հապա Կէմիսի Յ. Յ. ՄԱՐՏՕԵԱՆ

Խաթալիսանէտէ Ա. Բ. Գ.

ՄԻԻԹԷՆԷՎԼԻ

«Պիզ Զօնուգ Իֆէն»

Էքմիածինին Գերագոյն Խորհուրդընը

Շրջաքերականը

Մէքթուպլարտան. — Հալէպտէն, Զահլէտէն

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ